

2016

LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTAS
STATISTICS LITHUANIA

Socialinė apsauga Lietuvoje

Social Protection in Lithuania

LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTAS
STATISTICS LITHUANIA

ISSN 2029-3682

Socialinė apsauga Lietuvoje

Social Protection in Lithuania

2016

Vilnius 2017

Kai kuriose lentelėse dėl apvalinimo eilučių suma nesutampa su duomenimis „iš viso“.

Ankstesnių metų informacija, pasikeitus skaičiavimo metodikai ar atsiradus papildomiems šaltiniams, gali būti patikslinta. Dalis 2016 m. statistinės informacijos yra išankstinė ir ateityje taip pat gali būti tikslinama.

Due to rounding, some of the totals in the tables do not correspond to the sums of lines.

Due to changes in the calculation methodology or the use of additional sources, previously published information may have been revised. Part of statistical information for 2016 is provisional and may also be revised in the future.

Sutartiniai ženklai

Explanation of symbols

-	–	tokio reiškinio (rodiklio) atitinkamu laikotarpiu nebuvo <i>category not applicable</i>
0,0	–	rodiklio dydis yra lygus 0 arba mažesnis negu nurodyti matavimo vienetai <i>value equals 0 or less than the measurement units indicated</i>
x	–	tokia išraiška rodiklis neskaičiuojamas <i>indicator is not calculated in such expression</i>
*	–	išankstiniai duomenys <i>provisional data</i>
■	–	negalutiniai duomenys <i>non-final data</i>
	–	šaltinis <i>source</i>
**	–	patikslinti ar perskaičiuoti duomenys <i>revised data</i>
...	–	nėra duomenų, nors toks reiškinys (rodiklis) atitinkamu laikotarpiu buvo <i>data not available, although the phenomenon existed</i>

Naudojant Lietuvos statistikos departamento duomenis, būtina nurodyti duomenų šaltinį.
Reproduction and quotation are authorised provided the source is acknowledged.

TURINYS CONTENTS

IVADAS	7
INTRODUCTION	7
METODIKA	8
ESSPROS KLASIFIKACIJOS	8
METHODOLOGY	9
ESSPROS CLASSIFICATIONS.....	9
1. GYVENTOJAI. PAGRINDINIAI EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS RAIDOS RODIKLIAI	10
POPULATION. MAIN INDICATORS OF ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT	
1.1. Gyventojai pagal pagrindines amžiaus grupes..... <i>Population by major age group</i>	10
1.2. Gimstamumas, mirtingumas, natūrali gyventojų kaita	10
<i>Live births, deaths and natural population change</i>	
1.3. Gimstamumo rodikliai..... <i>Fertility rates</i>	10
1.4. Kūdikių mirtingumas	10
<i>Infant mortality</i>	
1.5. Nurodyto amžiaus gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	11
<i>Life expectancy at certain age</i>	
1.6. Pagrindiniai ekonominės ir socialinės raidos rodikliai..... <i>Main indicators of economic and social development</i>	11
1.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinami dydžiai 2011–2016 m..... <i>Rates approved by the Government of the Republic of Lithuania, 2011–2016</i>	11
2. SOCIALINĖ APSAUGOS IŠLAIDOS	12
SOCIAL PROTECTION EXPENDITURE	
2.1. LIGA IR (ARBA) SVEIKATOS PRIEŽIŪRA.....	12
SICKNESS AND/OR HEALTH CARE	
2.1.1. Ligos ir (arba) sveikatos priežiūros socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m..... <i>Classification of sickness and/or health care social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	12
2.1.2. Išlaidos sveikatos priežiūrai ir parama ligos atveju..... <i>Health care expenditure and support in case of sickness</i>	13
2.1.3. Apmokėtų ligos dienų skaičius..... <i>Number of paid sickness days</i>	13
2.1.4. Laikinojo nedarbingumo atvejų, trunkančių 15 ir daugiau dienų, skaičius 2013–2016 m. <i>Number of sickness benefit periods of at least 15 days, 2013–2016</i>	14
2.1.5. Nelaimingi atsitikimai darbe	14
<i>Accidents at work</i>	
2.1.6. Profesinės ligos 2013–2016 m. <i>Occupational diseases, 2013–2016</i>	14
2.1.7. Pagrindiniai sveikatos priežiūros išteklių rodikliai..... <i>Main health care resources indicators</i>	15
2.1.8. Apsilankymai pas gydytojus..... <i>Visits to physicians</i>	15
2.2. NEGALIA, SENATVĖ IR NAŠLYSTĖ	16
DISABILITY, OLD AGE AND SURVIVORS	
2.2.1. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifas pagal draudimo rūšis	16
<i>Rate of state social insurance contributions by type of insurance</i>	
2.2.2. Apdraustieji valstybiniu socialiniu draudimu	16
<i>Persons insured by state social insurance</i>	
2.2.3. Senatvės pensijos amžius	16
<i>Retirement age</i>	
2.2.4. Naujai paskirtos valstybinio socialinio draudimo pensijos	17
<i>Newly granted state social insurance pensions</i>	
2.2.5. Pensijų gavėjų skaičius	17
<i>Number of pension beneficiaries</i>	
2.2.6. Išlaidos pensijoms	17
<i>Expenditure on pensions</i>	

2.2.7. Valstybinio socialinio draudimo pensijų gavėjai pagal pensijos rūšį 17	17
<i>State social insurance pension beneficiaries by type of pension</i>	
2.2.8. Valstybinių pensijų gavėjai pagal pensijos rūšį 18	18
<i>State pension beneficiaries by type of pension</i>	
2.2.9. Valstybinė socialinio draudimo vidutinė mėnesio pensija 18	18
<i>Average monthly state social insurance pension</i>	
2.3. NEGALIA 19	19
DISABILITY	
2.3.1. Negalios socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m. 19	19
<i>Classification of disability social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.3.2. Parama negalios atveju 21	21
<i>Support in case of disability</i>	
2.3.3. Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai pagal lytį..... 21	21
<i>State social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries by sex</i>	
2.3.4. Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai pagal netekto darbingumo lygį (invalidumo grupes)..... 22	22
<i>State social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries by level of incapacity for work (disability group)</i>	
2.3.5. Dirbantys valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai 22	22
<i>Working state social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries</i>	
2.3.6. Šalpos išmokų neįgaliesiems gavėjai 22	22
<i>Recipients of social assistance benefits for the disabled</i>	
2.3.7. Darbingo amžiaus asmenys, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis 23	23
<i>Persons of working age with a reduced level of capacity for work established for the first time</i>	
2.3.8. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai su negalia..... 23	23
<i>Persons with disability receiving social services at home</i>	
2.3.9. Globos įstaigos žmonėms su negalia 23	23
<i>Care institutions for persons with disability</i>	
2.4. SENATVĖ..... 24	24
OLD AGE	
2.4.1. Senatvės socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m. 24	24
<i>Classification of old-age social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.4.2. Parama senatvėje 25	25
<i>Support in the old age</i>	
2.4.3. Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų gavėjai pagal lytį..... 26	26
<i>State social insurance old-age pension beneficiaries by sex</i>	
2.4.4. Valstybinių pensijų gavėjai 27	27
<i>State pension beneficiaries</i>	
2.4.5. Valstybinių pensijų vidutiniai dydžiai 27	27
<i>Average monthly special state pensions</i>	
2.4.6. Dirbantys valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų gavėjai 27	27
<i>Working state social insurance old-age pension beneficiaries</i>	
2.4.7. Šalpos išmokų senatvės pensijos amžiaus asmenims gavėjai 27	27
<i>Recipients of social assistance benefits for persons of retirement age</i>	
2.4.8. Socialinių paslaugų asmens namuose senatvės pensijos amžiaus gavėjai..... 28	28
<i>Retirement-age persons receiving social services at home</i>	
2.4.9. Senatvės pensijos amžiaus asmenys globos įstaigose 28	28
<i>Retirement-age residents of care institutions</i>	
2.4.10. Senatvės pensijos amžiaus asmenys globos įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose pagal lytį ir amžiaus grupes 2016 m. 28	28
<i>Retirement-age residents of care institutions and continuing care retirement communities by sex and age group, 2016</i>	
2.5. NAŠLYSTĖ 29	29
SURVIVORS	
2.5.1. Našlystės socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m. 29	29
<i>Classification of survivors' social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.5.2. Parama našliams..... 30	30
<i>Support for survivors</i>	
2.5.3. Valstybinio socialinio draudimo našlių ir našlaičių išmokų gavėjai 30	30
<i>State social insurance survivors' pension beneficiaries</i>	
2.5.4. Valstybinių išmokų našliams gavėjai 2010–2016 m. 30	30
<i>Beneficiaries of State benefits for survivors, 2010–2016</i>	

2.6. ŠEIMA IR (ARBA) VAIKAI.....	31
FAMILY AND/OR CHILDREN	
2.6.1. Šeimos ir (arba) vaikų socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.....	31
<i>Classification of family and/or children social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.6.2. Parama šeimoms	32
<i>Support for families</i>	
2.6.3. Išmokos šeimoms, auginančioms vaikus	33
<i>Benefits for families bringing up children</i>	
2.6.4. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	33
<i>Pre-school establishments</i>	
2.6.5. Globos įstaigos vaikams	33
<i>Care institutions for children</i>	
2.6.6. Vaikai globos įstaigose 2016 m.	34
<i>Children in care institutions, 2016</i>	
2.6.7. Socialinės rizikos šeimos.....	34
<i>Families at social risk</i>	
2.6.8. Tėvų globos netekę vaikai	34
<i>Children who have lost parental care</i>	
2.6.9. Įvairinti vaikai	34
<i>Adopted children</i>	
2.7. NEDARBAS	35
UNEMPLOYMENT	
2.7.1. Nedarbo socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.	35
<i>Classification of unemployment social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.7.2. Išlaidos nedarbo atveju.....	36
<i>Unemployment expenditure</i>	
2.7.3. Pagrindiniai gyventojų ekonominio aktyvumo rodikliai	36
<i>Main indicators of economic activity of the population</i>	
2.7.4. Bedarbiai, gaunantys nedarbo draudimo išmoką	36
<i>The unemployed receiving the unemployment insurance benefit</i>	
2.8. BŪSTAS.....	37
HOUSING	
2.8.1. Būsto socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.	37
<i>Classification of housing social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.8.2. Išmokos būstui	37
<i>Housing expenditure</i>	
2.9. KITUR NEPRISKIRTA SOCIALINĖ ATSKIRTIS	38
SOCIAL EXCLUSION NOT ELSEWHERE CLASSIFIED	
2.9.1. Kitur nepriskirtos socialinės atskirties socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.....	38
<i>Classification of social exclusion not elsewhere classified social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016</i>	
2.9.2. Išlaidos socialinės atskirties ir kitais atvejais	39
<i>Expenditure on social exclusion and other cases</i>	
2.9.3. Parama socialiai remtinoms šeimoms	39
<i>Assistance for socially supported families</i>	
2.9.4. Bendrųjų socialinių paslaugų gavėjai	39
<i>Persons receiving general social services</i>	
2.9.5. Nakvynės namai.....	39
<i>Shelters for the homeless</i>	
3. SOCIALINĖS APSAUGOS PAJAMOS IR IŠLAIDOS	40
SOCIAL PROTECTION RECEIPTS AND EXPENDITURE	
3.1. Socialinės apsaugos išmokų struktūra 2016 m.	40
<i>Structure of social protection benefits, 2016</i>	
3.2. Socialinės apsaugos išmokos pagal funkcijas ir tipą	41
<i>Social protection benefits by function and type</i>	
3.3. Socialinės apsaugos išlaidos	41
<i>Social protection expenditure</i>	
3.4. Socialinės apsaugos išlaidos pagal ekonominį tipą	41
<i>Social protection expenditure by economic type</i>	
3.5. Socialinės apsaugos pajamų struktūra	42
<i>Structure of social protection receipts</i>	
3.6. Socialinės apsaugos pajamų šaltiniai	42
<i>Sources of social protection receipts</i>	

4. GRYNOSIOS (NETO) SOCIALINĖS APSAUGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS.....	43
NET EXPENDITURE ON SOCIAL PROTECTION BENEFITS	
4.1. Bendrosios (bruto) ir grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms pagal funkcijas	43
<i>Gross and net expenditure on social protection benefits by function</i>	
4.2. Bendrosios ir grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su BVP	43
<i>Gross and net expenditure on social protection benefits, compared to GDP</i>	
5. EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIŲ STATISTINIAI RODIKLIAI.....	44
STATISTICAL DATA OF THE EU COUNTRIES	
5.1. Socialinės apsaugos išlaidos, palyginti su BVP, 2010–2015 m.....	44
<i>Social protection expenditure, compared to GDP, 2010–2015</i>	
5.2. Išlaidos pensijoms, palyginti su BVP, 2010–2015 m.	45
<i>Expenditure on pensions, compared to GDP, 2010–2015</i>	
5.3. Socialinės apsaugos išmokos pagal funkcijų grupes, palyginti su visomis išlaidomis socialinės apsaugos išmokoms, 2015 m.....	46
<i>Social protection benefits by function, compared to the total expenditure on social protection benefits, 2015</i>	
5.4. Socialinės apsaugos išlaidos vienam gyventojui, išreikštos perkamosios galios standartais, 2010–2015 m.	47
<i>Social protection expenditure per capita based on purchasing power standards, 2010–2015</i>	
5.5. Grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su bendrosiomis (bruto) socialinės apsaugos išlaidomis išmokoms, 2014 m.	48
<i>Net social protection as a percentage of gross social protection, 2014</i>	
5.6. Bendrosios (bruto) ir grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su BVP, 2014 m.	49
<i>Gross and net expenditure on social protection benefits, compared to GDP, 2014</i>	
SAVOKOS IR RODIKLIŲ APIBRĖŽTYS	50
METODINĖ INFORMACIJA APIE SOCIALINĖS APSAUGOS IŠMOKAS PAGAL ESSPROS.....	51
CONCEPTIONS AND DEFINITIONS.....	56
METHODOLOGICAL INFORMATION ON SOCIAL PROTECTION BENEFITS.....	57

IVADAS INTRODUCTION

Leidinyje pateikiama statistinė informacija apie socialinės apsaugos išmokas šeimai ir vaikams, ligos, negalios, senatvės, nedarbo ir kitais atvejais, išlaidas pensijoms, pensijų ir pašalpų gavėjų skaičių.

Socialinės apsaugos išlaidos ir pajamos skaičiuojamos vadovaujantis 2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS) ir ESSPROS vadovu (2012 m. redakcija).

Leidinyje skelbiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Finansų ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos statistikos departamento statistinė informacija.

Elektroninę leidinio versiją galima rasti Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt ir parsisiųsti nemokamai. Išsamesnė statistinė informacija skelbiama Rodiklių duomenų bazėje.

Dėkojame visiems, pateikusiems informaciją leidiniui.

Būsime dėkingi už pastabas ir pasiūlymus.

The publication provides statistical information about social protection benefits for family and children, benefits awarded in case of illness, disability, old age, unemployment, expenditure on pensions, the number of pension and benefit recipients.

Social protection receipts and expenditure are calculated according to Regulation (EC) No 458/2007 of the European Parliament and of the Council of 25 April 2007 on the European system of integrated social protection statistics (ESSPROS) and the ESSPROS Manual (2012 edition).

Statistical information used in the publication was provided by the Ministry of Social Security and Labour, the Ministry of Finance, the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, and Statistics Lithuania.

The electronic version of the publication is available on the Official Statistical Portal, at osp.stat.gov.lt, and can be downloaded for free. For more detailed statistical information, see the Database of Indicators.

We would like to thank everyone who submitted information for the publication.

Any comments and recommendations are welcome.

METODIKA

Socialinė apsauga apima visas priemones, kurių imasi valstybės arba privačios institucijos, siekdamos palengvinti namų ūkiams ir asmenims tenkančią tam tikrų rizikos veiksnių arba poreikių naštą, jei ši apsauga nėra nulemta tarpusavio ar asmeninių sandorių.

Rizikos veiksniai arba poreikiai, dėl kurių gali būti taikoma socialinė apsauga, yra šie:

1. Liga ir (arba) sveikatos priežiūra;
2. Negalia;
3. Senatvė;
4. Našlystė;
5. Šeima ir (arba) vaikai;
6. Nedarbas;
7. Būstas;
8. Kitur nepriskirta socialinė atskirtis.

Pagrindiniai informacijos šaltiniai – administraciniai duomenys ir statistiniai tyrimai.

ESSPROS KLASIFIKACIJOS

Socialinės apsaugos išlaidų klasifikacija pagal tipą:

1. Socialinės apsaugos išmokos;
2. Administracinės išlaidos;
3. Pervedimai kitoms programoms;
4. Kitos išlaidos.

Socialinės apsaugos pajamų klasifikacija pagal tipą:

1. Darbdavių socialinės įmokos;
2. Apdraustų asmenų socialinės įmokos;
3. Pervedimai iš kitų programų;
4. Valdžios sektoriaus įmokos;
5. Kitos pajamos.

METHODOLOGY

Social protection encompasses all interventions from public or private bodies intended to relieve households and individuals of the burden of a defined set of risks or needs, provided that there is neither a simultaneous reciprocal nor an individual arrangement involved.

The list of risks or needs that may give rise to social protection is as follows:

1. *Sickness and/or health care*
2. *Disability*
3. *Old age*
4. *Survivors*
5. *Family and/or children*
6. *Unemployment*
7. *Housing*
8. *Social exclusion not elsewhere classified.*

The key sources of information are administrative data and statistical surveys.

ESSPROS CLASSIFICATIONS

Classification of social protection expenditure by type:

1. *Social protection benefits*
2. *Administration costs*
3. *Transfers to other schemes*
4. *Other expenditure*

Classification of social protection receipts by type:

1. *Employers' social contributions*
2. *Social contributions by protected persons*
3. *Transfers from other schemes*
4. *General government contributions*
5. *Other receipts*

1. GYVENTOJAI. PAGRINDINIAI EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS RAIDOS RODIKLIAI

POPULATION. MAIN INDICATORS OF ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT

1.1. Gyventojai pagal pagrindines amžiaus grupes

Population by major age group

Metų pradžioje
Beginning of the year

	Iš viso, tūkst. Total, thous.	iš jų of which			Palyginti su bendru gyventojų skaičiumi, % Percentage of the total population		
		0–15 metų amžiaus 0–15 years	darbingo amžiaus working-age	senatvės pensijos amžiaus ¹ retirement-age ¹	0–15 metų amžiaus 0–15 years	darbingo amžiaus working-age	senatvės pensijos amžiaus ¹ retirement-age ¹
2010	3142,0	509,6	1963,7	668,7	16,2	62,5	21,3
2013	2971,9	470,8	1834,0	667,1	15,8	61,7	22,5
2014	2943,5	463,3	1820,5	659,7	15,7	61,9	22,4
2015	2921,3	457,7	1810,9	652,7	15,7	62,0	22,3
2016	2888,6	453,5	1790,3	644,7	15,7	62,0	22,3
2017	2847,9	449,2	1761,5	637,2	15,8	61,8	22,4

1.2. Gimstamumas, mirtingumas, natūrali gyventojų kaita

Live births, deaths and natural population change

	Tūkst. – Thous.			1 tūkst. gyventojų teko – Per 1000 population		
	gimusiųjų live births	mirusiųjų deaths	natūrali kaita (sumažėjimas) natural change (decrease)	gimusiųjų live births	mirusiųjų deaths	natūralios kaitos (sumažėjimo) natural change (decrease)
2010	30,7	42,1	-11,4	9,9	13,6	-3,7
2013	29,9	41,5	-11,6	10,1	14,0	-3,9
2014	30,4	40,3	-9,9	10,3	13,7	-3,4
2015	31,5	41,8	-10,3	10,8	14,4	-3,6
2016	30,6	41,1	-10,5	10,7	14,3	-3,6

1.3. Gimstamumo rodikliai

Fertility rates

	Suminis gimstamumo rodiklis ² Total fertility rate ²	Vaikų, gimusių ne santuokoje, dalis, palyginti su bendru gimusiųjų skaičiumi, % Percentage of live births outside marriage, compared to the total number of live births, %
2010	1,50	25,7
2013	1,59	29,5
2014	1,63	29,0
2015	1,70	27,7
2016	1,69	27,4

1.4. Kūdikių mirtingumas

Infant mortality

	Mirę vaikai iki 1 metų amžiaus Deaths under 1 year	1 tūkst. gimusiųjų teko mirusių kūdikių Infant deaths per 1000 live births
2010	153	4,9
2013	110	3,7
2014	118	3,9
2015	132	4,2
2016	139	4,5

¹ Vyrų ir moterų senatvės pensijos amžių pagal išėjimo į pensiją metus rasite 16 psl.
The retirement age of men and women by year of retirement is presented at page 16.

² Vidutinis vaikų, kuriuos moteris pagimdytų per visą savo gyvenimo reproduktyvų laikotarpį, skaičius.
Average number of children that would be born to a woman during the reproductive period of her life.

1.5. Nurodyto amžiaus gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė

Life expectancy at certain age

Metai
Years

	Vyrai – Males				Moterys – Females			
	0	20	40	60	0	20	40	60
2010	67,55	48,37	30,70	16,40	78,76	59,36	40,06	22,55
2013	68,53	49,19	31,43	16,87	79,38	59,93	40,63	22,97
2014	69,13	49,84	32,05	17,14	79,88	60,49	41,15	23,31
2015	69,14	49,86	31,90	16,89	79,63	60,23	40,92	23,07
2016	69,49	50,10	31,98	17,02	80,00	60,57	41,19	23,27

1.6. Pagrindiniai ekonominės ir socialinės raidos rodikliai

Main indicators of economic and social development

	2010	2013	2014	2015	2016	
BVP to meto kainomis, mln. EUR ¹	28028	34960	36568	37427 ^a	38668 [*]	GDP at current prices, EUR mill. ¹
BVP to meto kainomis, vienam gyventojui, EUR ¹	9049	11820	12471	12884 ^a	13482 [*]	GDP at current prices per capita, EUR ¹
BVP pokyčiai, % ¹	1,6	3,5	3,5	2,0 ^a	2,3 [*]	changes in GDP, % ¹
Vartotojų kainų indeksas, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, %	101,3	101,0	100,1	99,1	100,9	Consumer price index, compared to the previous period, %
Šalies ūkio darbuotojų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, EUR						Average monthly earnings in the whole economy, EUR
bruto	575,8	646,3	677,4	714,1	774,0	gross
neto	449,6	501,1	527,2	553,9	602,3	net
Valstybinio socialinio draudimo vidutinė senatvės pensija, EUR	216,1	238,1	240,3	244,5	255,3	State social insurance average old-age pension, EUR
Skurdo rizikos lygis, %	20,5	20,6	19,1	22,2	21,9	At-risk-of-poverty rate, %
Skurdo rizikos gylis, %	32,6	24,8	22,7	26,0	28,0	At-risk-of-poverty gap, %

1.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinami dydžiai 2011–2016 m.

Rates approved by the Government of the Republic of Lithuania, 2011–2016

Eurais
EUR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Bazinė socialinė išmoka	37,65	37,65	37,65	37,65	38 (2015 01)	38	38	Basic social benefit
Valstybinė socialinio draudimo bazinė pensija	104,26	104,26	104,26	104,26	108 (2015 07)	112 (2016 01)	130 (2017 10)	State social insurance basic pension
Valstybės remiamos pajamos	101,37	101,37	101,37	101,37	102 (2015 01)	102	102	State-supported income
Minimali mėnesinė alga	231,70	246,18 (2012 08)	289,62 (2013 01)	299,76 (2014 10)	325 (2015 07)	350 (2016 01)	380 (2016 07)	Minimum monthly wage
Bazinė mėnesinė alga	35,33	35,33	35,33	35,33	35,5 (2015 01)	35,5	35,5	Base monthly wage

¹ Nacionalinių sąskaitų rodikliai paskaičiuoti pagal Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (ESS 2010) metodologinius reikalavimus.

National accounts indicators calculated according to the methodological requirements of the European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010).

2. SOCIALINĖS APSAUGOS IŠLAIDOS SOCIAL PROTECTION EXPENDITURE

2.1. LIGA IR (ARBA) SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SICKNESS AND/OR HEALTH CARE

2016 m. socialinės apsaugos išlaidos ligos atveju ir sveikatos priežiūrai sudarė 1 mlrd. 775 mln. EUR, arba 31,4 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms pinigais ir natūra. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 98,2 mln. EUR, arba 5,9 proc.

Nuo 2010 m. piniginės išmokos kasmet augo ir 2016 m. sudarė 273,4 mln. EUR, arba 15,4 proc. visų su liga ir (arba) sveikatos priežiūra susijusių išlaidų. Didžiausią šių išlaidų dalį (85,7 proc.) sudarė išlaidos valstybinio socialinio draudimo ligos (laikinojo nedarbingumo) pašalpoms. 2016 m. išlaidos šioms pašalpoms padidėjo 35,7 mln. EUR (18 proc.) ir sudarė 234,2 mln. EUR. Išlaidos ligos pašalpoms išaugo dėl apmokėtų laikinojo nedarbingumo dienų skaičiaus, darbo užmokesčio padidėjimo bei į ikikrizinį lygį atstatyto ligos pašalpos dydžio.

Didžioji dalis (84,6 proc.) ligos ir sveikatos priežiūros išlaidų teko sveikatos priežiūros išmokoms natūra (paslaugoms ir kompensacijoms). Šios išlaidos 2016 m. padidėjo 62,6 mln. EUR, arba 4,4 proc. Išlaidos stacionarinei sveikatos priežiūrai 2016 m. sudarė 800,9 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 72,7 mln. EUR (10 proc.). Išlaidos ambulatorinei sveikatos priežiūrai 2016 m. sudarė 700,1 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., sumažėjo 10,2 mln. EUR (1,4 proc.).

2.1.1. Ligos ir (arba) sveikatos priežiūros socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of sickness and/or health care social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Laikinojo nedarbingumo pašalpa Paid sick leave		
Ligos (laikinojo nedarbingumo) pašalpa		Sickness (temporary inability to work) benefit
Ligos pašalpa dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų		Sickness benefit in case of accidents at work and occupational diseases
Ligos pašalpos iš valstybės biudžeto (valstybės lėšomis draudžiamiesiems asmenims)		Sickness benefits paid from the state budget (to those insured by state funds)
Kitos Other		
Smurtiniu nusikaltimu padarytos sveikatos sutrikdymo žalos kompensavimas		Compensation for grievous bodily harm caused by violent crime
Papildoma darbdavio parama ligos atveju		Supplementary support by the employer in case of sickness
Išmokos natūra – Benefits in kind		
Stacionarinė sveikatos priežiūra Inpatient health care		
Stacionarinis gydymas ir reabilitacija		Inpatient curative and rehabilitative care
Dienos stacionaro paslaugos		Day-care services
Stacionarinė ilgalaikė slauga		Inpatient long-term nursing care
Ambulatorinė sveikatos priežiūra Outpatient health care		
Ambulatorinė pirminė, antrinė ir tretinė asmens sveikatos priežiūra		Outpatient primary, secondary and tertiary personal health care
Ambulatorinė odontologinė priežiūra		Outpatient dental care
Ambulatorinė reabilitacija		Outpatient rehabilitative care
Greitosios medicinos pagalbos paslaugos		Emergency medical services

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Visuomenės sveikatos priežiūra (imunizavimo, ankstyvo ligų nustatymo, sveikatos būklės stebėjimo programos)		Public health services (immunisation, early disease detection, health condition monitoring programmes)
Vaistų ir neilgalaikio vartojimo medicinos prekių kompensavimas		Reimbursement of pharmaceuticals and other medical non-durable goods
Ilgalaikio vartojimo medicinos prekių kompensavimas		Reimbursement of medical durables

2.1.2. Išlaidos sveikatos priežiūrai ir parama ligos atveju Health care expenditure and support in case of sickness

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	1331,7	1426,3	1498,9	1676,4	1774,6	Total expenditure
Išmokos pinigais	120,6	157,4	171,5	237,8	273,4	Cash benefits
Laikinojo nedarbingumo pašalpa	120,1	157,0	170,9	237,0	272,6	Paid sick leave
ligos pašalpa, mokama iš VSDF lėšų	95,7	131,0	146,3	198,5	234,2	sickness benefit paid from the State Social Insurance Fund
ligos pašalpa dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, mokama iš VSDF lėšų	4,1	6,0	5,2	6,0	6,6	sickness benefit in case of accidents at work and occupa- tional diseases paid from the State Social Insurance Fund
darbdavių mokama ligos pašalpa už dvi dienas	12,2	18,9	18,4	31,4	31,2	sickness benefit paid by employers for two days
Kitos	0,5	0,5	0,6	0,8	0,8	Other
Išmokos natūra¹	1211,1	1268,9	1327,4	1438,6	1501,2	Benefits in kind¹
Stacionarinė sveikatos priežiūra	608,8	637,1	668,2	728,2	800,9	Inpatient health care
Ambulatorinė sveikatos priežiūra	602,4	631,8	659,2	710,3	700,1	Outpatient health care
tiesiogiai teikiamos paslaugos	390,1	407,6	430,9	478,6	452,0	directly provided services
tiesiogiai teikiamos medicinos prekės	212,3	224,2	228,3	231,7	248,1	directly provided pharmaceutical products

2.1.3. Apmokėtų ligos dienų skaičius Number of paid sickness days

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Ligos (laikinojo nedarbingumo) išmoka						Sickness (temporary inability to work) benefit
atvejų skaičius	400,0	582,0	554,4	721,0	805,9	number of cases
dienų skaičius	5922,1	7466,4	7624,4	9321,0	9950,9	number of days
Ligos pašalpa dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų						Sickness benefit in case of accidents at work and occupational diseases
atvejų skaičius	5,3	6,0	5,4	6,0	6,7	number of cases
dienų skaičius	215,0	244,9	194,3	217,2	218,3	number of days

¹ Duomenys paskaičiuoti naudojant 2011 m. EBPO, Eurostat ir PSO Sveikatos sąskaitų sistemos metodiką.
Data calculated using the System of Health Accounts methodology of the OECD, Eurostat and WHO of the year 2011.

2.1.4. Laikinojo nedarbingumo atvejų, trunkančių 15 ir daugiau dienų, skaičius 2013–2016 m. Number of sickness benefit periods of at least 15 days, 2013–2016

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour

Trukmė dienomis Duration in days	Atvejų skaičius – Number of cases			
	2013	2014	2015	2016
Iš viso – Total	146887	153212	181846	189549
15–21	53383	53537	65896	69426
22–29	34585	36186	41807	43431
30–59	41864	44687	53160	54909
60–89	12900	14021	15349	15941
90–119	2430	2780	3312	3497
120–149	1143	1239	1417	1439
150–179	354	448	539	519
180 ir daugiau 180 and over	228	314	366	387

2.1.5. Nelaimingi atsitikimai darbe Accidents at work

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
Data provided by the State Labour Inspectorate under the Ministry of Social Security and Labour

	2010	2013	2014	2015	2016	
Netekę darbingumo asmenys	2341	3084	3158	3370	3882	Persons who lost working capacity
Teko 100 tūkst. dirbančiųjų ¹	245,5	299,9	301,8	317,4	363,3	Per 100 000 employees ¹
Žuvę asmenys	53	60	58	44	45	Fatal accidents
Nedirbta dienų laikinai netekus darbingumo, tūkst.	83,3	127,4	159,7	149,8	147,2	Days lost owing to temporary incapacity, thous.

2.1.6. Profesinės ligos 2013–2016 m. Occupational diseases, 2013–2016

Higienos instituto duomenys
Data provided by the Institute of Hygiene

	Iš viso – Total				Vyrų – Males				Moterys – Females				
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	
Naujų atvejų, iš viso	412	474	437	461	309	356	305	296	103	118	132	165	New cases, total
Infekcinės ir parazitinės ligos	4	2	2	3	2	2	1	-	2	-	1	3	Infectious and parasitic diseases
Nervų sistemos ligos	73	77	59	68	53	55	43	41	20	22	16	27	Diseases of the nervous system
Ausies ir speninės ataugos ligos	80	88	73	62	69	79	61	57	11	9	12	5	Diseases of the ear and mastoid process
Kraujotakos sistemos ligos	2	-	1	1	2	-	1	1	-	-	-	-	Diseases of the circulatory system
Kvėpavimo sistemos ligos	5	16	15	12	1	8	9	4	4	8	6	8	Diseases of the respiratory system
Odos ir poodžio ligos	2	9	5	7	-	1	1	2	2	8	4	5	Diseases of the skin and subcutaneous tissue
Jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto sistemos ligos	245	278	280	307	181	209	189	190	64	69	91	117	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue
Kitos ligos	1	4	2	1	1	2	-	1	-	2	2	-	Other diseases

¹ Rodikliams skaičiuoti naudojamas vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius.
For the calculation of indicators, the number of employees in full-time units is used.

2.1.7. Pagrindiniai sveikatos priežiūros išteklių rodikliai

Main health care resources indicators

Higienos instituto duomenys, metų pabaigoje
Data provided by the Institute of Hygiene, end of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Gydytojai	13203	13570	13510	13490	13681	Physicians
iš jų praktikuojantys	12226	12650	12631	12605	12812	of whom practicing
Odontologai	2529	2763	2756	2723	2877	Dentists
iš jų praktikuojantys	2456	2678	2669	2644	2787	of whom practicing
Slaugytojai (įsk. akušerius)	23843	23330	23281	23254	23109	Nurses (incl. midwives)
iš jų praktikuojantys	23722	23226	23192	23172	23020	of whom practicing
Vaistininkai	2875	3071	3112	3192	3276	Pharmacists
Lovos ligoninėse (be slaugos lovų)	22190	21538	21176	20236	19458	Hospital beds (excluding beds for nursing)
10 tūkst. gyventojų teko:						Per 10 000 population:
gydytojų	43,3	46,1	46,2	46,7	48,0	physicians
iš jų praktikuojančių	40,1	43,0	43,2	43,6	45,0	of whom practicing
odontologų	8,3	9,4	9,4	9,4	10,1	dentists
iš jų praktikuojančių	8,0	9,1	9,1	9,2	9,8	of whom practicing
slaugytojų	78,1	79,3	79,7	80,5	81,1	nurses
iš jų praktikuojančių	77,7	78,9	79,4	80,2	80,8	of whom practicing
vaistininkų	9,4	10,4	10,7	11,1	11,5	pharmacists
ligoninių lovų (be slaugos lovų)	72,7	73,2	72,5	70,1	68,3	hospital beds (excluding beds for nursing)
Gyventojų skaičius, tenkantis vienam praktikuojančiam gydytojui	271,3	232,7	231,3	229,2	222,3	Population per practicing physician

2.1.8. Apsilankymai pas gydytojus

Visits to physicians

Higienos instituto duomenys
Data provided by the Institute of Hygiene

	2010	2013	2014	2015	2016	
Apsilankymai pas gydytojus, tūkst.	22596,7	23994,8	25319,6	25618,4	26385,7	Number of visits to physicians, thous.
vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė, kartų	7,3	8,1	8,6	8,8	9,2	per capita, times
Apsilankymai pas odontologus, tūkst.	3387,6	3844,7	4144,9	4149,5	4254,8	Visits to dentists, thous.
vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė, kartų	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	per capita, times

2.1.9. Pagrindiniai ligoninių veiklos rodikliai

Main indicators of hospital activity

Higienos instituto duomenys
Data provided by the Institute of Hygiene

	2010	2013	2014	2015	2016	
Ligoninėse gydytų ligonių skaičius, tūkst.¹	734,9	696,2	683,7	681,1	666,3	Number of hospital discharges, thous.¹
Teko 1 tūkst. gyventojų	237,3	235,4	233,1	234,5	232,3	Per 1000 population
Vidutinis gulėjimo laikas stacionare, dienomis ¹	8,0	7,8	7,7	7,6	7,6	Inpatient average length of stay, days ¹
Stacionaro dienos atvejų skaičius, tūkst.	61,5	76,0	64,4	69,8	62,2	Number of day cases, thous.
Teko 1 tūkst. gyventojų	19,9	25,7	21,9	24,0	21,7	Per 1000 population

¹ Įskaitant sveikus naujagimius, be stacionaro dienos atvejų, slaugos ir sanatorių stacionarinės reabilitacijos ligonių.
Including healthy newborns, excl. day cases, nursing inpatients and inpatient rehabilitation cases in sanatoriums.

2.2. NEGALIA, SENATVĖ IR NAŠLYSTĖ DISABILITY, OLD AGE AND SURVIVORS

2.2.1. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifas pagal draudimo rūšis Rate of state social insurance contributions by type of insurance

Procentais
Per cent

	2010	2013	2014	2015	2016	
Pensijų draudimui ¹	23,3 + 3,0	23,3 + 3,0	23,3 + 3,0	23,3 + 3,0	23,3 + 3,0	Pension insurance ¹
Pensijų kaupimui (pensijų fondams)	2,0	2,5	2,0	2,0	2,0	Pension accumulation (pension funds)
Sveikatos draudimui ¹	3 + 6	3 + 6	3 + 6	3 + 6	3 + 6	Health insurance ¹
Ligos ir motinystės draudimui	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	Sickness and maternity insurance
Draudimui nuo nedarbo	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	Unemployment insurance
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimui pagal draudėjų rizikingumo grupes						Accidents at work and occupational diseases insurance by insurers' risk group
I grupė	0,9	0,18	0,18	0,18	0,18	I group
II grupė	0,33	0,42	0,37	0,37	0,37	II group
III grupė	0,18	0,90	0,90	0,90	0,90	III group
IV grupė	x	1,8	1,8	1,8	1,8	IV group

2.2.2. Apdraustieji valstybiniu socialiniu draudimu Persons insured by state social insurance

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Apdraustų asmenų skaičius	1252,7	1347,7	1376,9	1405,4	1417,3	Insured persons

2.2.3. Senatvės pensijos amžius Retirement age

Metai	Vyrai	Moterys	Year	Males	Females
2005	62 m. 6 mėn.	59 m. 6 mėn.	2005	62 years and 6 months	59 years and 6 months
2006–2011	62 m. 6 mėn.	60 m.	2006–2011	62 years and 6 months	60 years
2012	62 m. 8 mėn.	60 m. 4 mėn.	2012	62 years and 8 months	60 years and 4 months
2013	62 m. 10 mėn.	60 m. 8 mėn.	2013	62 years and 10 months	60 years and 8 months
2014	63 m.	61 m.	2014	63 years	61 years
2015	63 m. 2 mėn.	61 m. 4 mėn.	2015	63 years 2 months	61 years 4 months
2016	63 m. 4 mėn.	61 m. 8 mėn.	2016	63 years 4 months	61 years 8 months
2017	63 m. 6 mėn.	62 m.	2017	63 years 6 months	62 years

Nuo 2012 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet vyrams didinamas dviem mėnesiais, moterims – keturiais mėnesiais per metus, kol pasieks Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metai vyrams ir moterims (2026 m.).

Since 1 January 2012, the retirement age has been annually increased by two months for men and by four months for women, until it reaches the retirement age set by the Law on state social insurance pensions, i.e. 65 years for both men and women (in 2026).

¹ Moka draudėjas ir apdraustasis.
Paid by the insurer and the insured.

2.2.4. Naujai paskirtos valstybinio socialinio draudimo pensijos

Newly granted state social insurance pensions

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, thous.

Pensijos rūšis	2010	2013	2014	2015	2016	Type of pension
Senatvės	22,3	17,4	16,1	16,8	16,6	Old-age
Netekto darbingumo	14,7	12,5	12,3	11,7	10,8	Work incapacity

2.2.5. Pensijų gavėjų skaičius

Number of pension beneficiaries

Metų pabaigoje
End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Pensijų gavėjų skaičius ¹ , tūkst.	938	927	923	914	908	Pension beneficiaries ¹ , thous.
Palyginti su visais gyventojais, %	30,7	31,5	31,6	31,6	31,9	Compared to the total population, %

2.2.6. Išlaidos pensijoms

Expenditure on pensions

	2010	2013	2014	2015	2016	
Išlaidos pensijoms ¹ , mln. EUR	2367,8	2525,0	2543,3	2557,8	2646,2	Expenditure on pensions ¹ , EUR million
Palyginti su BVP ² , %	8,4	7,2	7,0	6,9	6,8	Compared to GDP ² , %

2.2.7. Valstybinio socialinio draudimo pensijų gavėjai pagal pensijos rūšį³

State social insurance pension beneficiaries by type of pension³

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, vidutinis metinis skaičius, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, average annual number, thous.

Pensijos rūšis	2010	2013	2014	2015	2016	Type of pension
Senatvės	598,8	598,7	598,5	595,3	592,8	Old-age
Išankstinė senatvės	8,7	11,6	10,5	9,3	8,1	Anticipatory old-age
Invalidumo (paskirta iki 2005-07-01)	88,4	72,1	67,0	62,4	58,3	Disability (awarded before 1 July 2005)
Netekto darbingumo	138,5	143,5	145,5	146,1	145,9	Work incapacity
Našlių	226,9	225,5	224,1	221,8	219,6	Widow's/widower's
Našlaičių	40,1	37,2	36,4	35,3	34,1	Orphan's
Maitintojo netekimo (paskirta iki 1995-01-01)	7,0	3,7	3,0	2,4	2,0	Loss of the breadwinner (awarded until 1 January 1995)
Ištarnauto laiko (paskirta iki 1995-01-01)	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	Length-of-service (awarded until 1 January 1995)
Kompensacija už ypatingas darbo sąlygas	8,4	6,0	5,5	5,2	4,9	Compensation for extraordinary working conditions

¹ Rodiklis apskaičiuotas pagal ESSPROS.
The indicator calculated according to the ESSPROS.

² Nacionalinių sąskaitų rodikliai paskaičiuoti pagal Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (ESS 2010) metodologinius reikalavimus.
National accounts indicators calculated according to the methodological requirements of the European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010).

³ Įskaitant gavėjus, kurie gyvena užsienyje ir gauna pensijas iš Lietuvos.
Including beneficiaries living outside the country and receiving pensions from Lithuania.

2.2.8. Valstybinių pensijų gavėjai pagal pensijos rūšį

State pension beneficiaries by type of pension

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys, vidutinis metinis skaičius, tūkst.
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour and Statistics Lithuania, average annual number, thous.

Pensijos rūšis	2010	2013	2014	2015	2016	Type of pension
Valstybinės						State
Lietuvos Respublikos I ir II laipsnio	8,0	6,9	10,9	15,0	14,4	Of the Republic of Lithuania of I and II degree
Mokslininkų	2,8	3,0	3,1	3,2	3,2	Scientists'
Nukentėjusių asmenų	85,2	75,5	72,9	68,3	67,0	Casualties'
Pareigūnų ir karių	14,3	17,6	18,1	19,2	20,3	Servicemen's and officers'
Personalinės (respublikinės reikšmės)	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	Special (of republican importance)
Kompensacinė išmoka teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams	0,08	0,10	0,12	0,14	0,15	Compensation benefit for creative professionals of theatre and concert establishments
Teisėjų	0,07	0,11	0,13	0,15	0,17	Judges'
Šalpos (socialinės) pensijos ir šalpos kompensacijos	42,7	45,0	45,4	45,3	45,1	Social assistance pensions and relief compensations

2.2.9. Valstybinė socialinio draudimo vidutinė mėnesio pensija

Average monthly state social insurance pension

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, eurai
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, EUR

Pensijos rūšis	2010 ¹	2013	2014	2015	2016	Type of pension
Senatvės	216,1	238,1	240,3	244,5	255,2	Old-age
Išankstinė senatvės	176,7	179,0	176,7	176,5	183,5	Anticipatory old-age
Invalidumo (paskirta iki 2005-07-01)	204,1	210,6	210,3	213,0	221,8	Disability (awarded before 1 July 2005)
Netekto darbingumo	164,5	166,7	167,2	169,6	176,3	Work incapacity
Našlių	21,0	22,1	22,2	22,5	22,4	Widow's/widower's
Našlaičių	85,50	89,5	90,1	92,0	96,4	Orphan's
Maitintojo netekimo (paskirta iki 1995-01-01)	140,0	149,4	152,2	157,3	166,9	Loss of the breadwinner (awarded before 1 January 1995)
Ištarnauto laiko (paskirta iki 1995-01-01)	166,9	183,8	183,5	185,8	193,7	Length-of-service (awarded before 1 January 1995)
Kompensacija už ypatingas darbo sąlygas	123,7	156,4	156,4	159,7	168,0	Compensation for extraordinary working conditions

¹ Taikant Socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinąjį įstatymą, nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d. buvo mokamos sumažintos pensijos.

From 1 January 2010 to 31 December 2011, due to the application of the Provisional Law on the Recalculation and Payment of Social Benefits, reduced pensions were paid.

2.3. NEGALIA

DISABILITY

2016 m. išlaidos negalios atveju sudarė 527,7 mln. EUR, arba 9,3 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms pinigais ir natūra. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 21,2 mln. EUR, arba 4,2 proc.

2016 m. piniginės išmokos sudarė 80 proc. visų išlaidų, susijusių su negalia. Išlaidos piniginėms išmokoms asmenims su negalia, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus, 2016 m. sudarė 422,1 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 10,3 mln. EUR (2,5 proc.). Didžiausią šių išlaidų dalį (67 proc.) sudarė išlaidos valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijoms asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus. 2016 m. išlaidos valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensijoms padidėjo 4,7 mln. EUR (1,9 proc.), išlaidos invalidumo pensijoms sumažėjo 2 mln. EUR (5,5 proc.).

Išlaidos slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinėms kompensacijoms asmenims su negalia, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus, palyginti su 2015 m., padidėjo 2,2 mln. EUR (6,7 proc.) ir 2016 m. sudarė 35,9 mln. EUR.

Išlaidos išmokoms natūra (paslaugoms ir kompensacijoms) 2016 m. sudarė 105,6 mln. EUR, t. y. 20 proc. visų išlaidų negalios atveju. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 11 mln. EUR (11,6 proc.). Asmenims su negalia apgyvendinti globos įstaigose 2016 m. skirta 44,8 mln. EUR, arba 32,6 proc. daugiau nei 2015 m. Išlaidos, skirtos pagalbai į namus ir socialinei globai namuose šiems asmenims, sudarė 1,2 mln. EUR, arba 33,3 proc. daugiau nei 2015 m.

Siekiant atkurti ar padidinti asmenų su negalia darbingumą, profesinę kompetenciją bei pajėgumą dalyvauti darbo rinkoje, jiems teikiamos profesinės reabilitacijos pašalpos ir paslaugos. 2016 m. išlaidos profesinės reabilitacijos pašalpoms sudarė 0,8 mln. EUR, profesinės reabilitacijos paslaugoms – 2,4 mln. EUR, arba 50 proc. daugiau nei 2015 m.

Išlaidos kitoms išmokoms natūra asmenims su negalia (aprūpinimui kompensacine technika, dienos centrams, važiavimo keleiviniu transportu lengvatoms ir kt.) 2016 m. sudarė 51,5 mln. EUR, arba 0,8 proc. mažiau nei 2015 m.

2.3.1. Negalios socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of disability social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Netekto darbingumo pensija Disability pension		
Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)		State social insurance work incapacity pension (to those under retirement age)
Valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)		State social insurance disability pension (to those under retirement age)
Valstybinė karių ir pareigūnų netekto darbingumo (invalidumo) pensija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)		State servicemen's and officers' work incapacity (disability) pension (to those under retirement age)
Šalpos (socialinė) pensija ir šalpos kompensacija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)		Social assistance pension and relief compensation (to those under retirement age)
Globos pašalpa Care allowance		
Slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus		Target compensations for nursing and attendance (assistance) expenses to those under retirement age
Neįgalųjų ekonominė integracija Economic integration of the disabled		
Profesinės reabilitacijos pašalpa		Vocational rehabilitation allowance
Kitos Other		
Šalpos (socialinė) pensija vaikams su negalia		Social assistance pension for children with disability
Periodinė netekto darbingumo kompensacija		Periodic compensation for the loss of capacity for work

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Vienartinė netekto darbingumo kompensacija Žalos atlyginimo dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar susirgimo profesine liga kompensacijos Kompensacija asmenims, nukentėjusiems dalyvaujant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavime Draudimo valstybės lėšomis kompensacija netekto darbingumo (invalidumo) atveju Vienartinės pašalpos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams Vienartinės kompensacijos asmenims, susirgusiems ir sužalotiems būtiniosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje metu Tikslinė išmoka specialiųjų poreikių turintiems studentams su negalia		<i>Lump sum compensation for the loss of capacity for work</i> <i>Damage compensations in case of accidents at work and occupational disease</i> <i>Compensations to persons who suffered while participating in the liquidation of the consequences of the accident at the Chernobyl Nuclear Power Plant</i> <i>Compensation from insurance by state funds in case of work incapacity (disability)</i> <i>Lump sum benefit to participants of armed opposition (resistance)</i> <i>Compensations to persons who were injured or fell ill while doing compulsory military service in the Soviet Army</i> <i>Targeted benefit for students with disability with special needs</i>
Išmokos natūra – Benefits in kind		
Apgyvendinimas Accommodation		
Globos įstaigos suaugusiems asmenims su negalia (gyventojams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus) Globos namai vaikams ir jaunimui su negalia Specialiosios mokyklos ir specialiojo ugdymo centrai (maitinimas ir apgyvendinimas) Globos įstaigos seniems žmonėms (išlaidos gyventojams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)		<i>Care institutions for adults with disability (expenditure on residents under retirement age)</i> <i>Care homes for children and youth with disability</i> <i>Special schools and special educational centres (board and accommodation)</i> <i>Care institutions for the elderly (expenditure on residents under retirement age)</i>
Pagalba namuose Assistance in carrying out daily tasks		
Pagalba į namus ir socialinė globa namuose asmenims su negalia, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus Pagalbos pinigai		<i>Home help and social care at home for persons with disability under retirement age</i> <i>Social care benefit</i>
Reabilitacija Rehabilitation		
Neįgaliųjų socialinės integracijos programa Profesinės reabilitacijos paslaugos		<i>Social integration programme for the disabled</i> <i>Vocational rehabilitation services</i>
Kitos Other		
Transporto išlaidų kompensacijos Važiavimo keleiviniu transportu lengvatos (asmenims su negalia) Dienos centrai asmenims su negalia Kompensacijos būsto išlaikymui Nepriklausomybės gynėjams ir asmenims, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių Išlaidų už komunalines paslaugas kompensavimas asmenims su negalia, auginantiems vaikus Būsto pritaikymas asmenims su negalia Kita (gestų kalbos vertėjų ir kitos paslaugos)		<i>Reimbursement of transport expenses</i> <i>Passenger transport privileges (for persons with disability)</i> <i>Day-care centres for the persons with disability</i> <i>Reimbursement of housing maintenance expenses to the defenders of Independence and other individuals who suffered from aggression of 11–13 January 1991</i> <i>Reimbursement of utility expenses for persons with disability bringing up children</i> <i>Adaptation of housing for persons with disability</i> <i>Other (sign language and other services)</i>

2.3.2. Parama negalios atveju Support in case of disability

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	512,3	482,5	494,5	506,5	527,7	Total expenditure
Išmokos pinigais	434,8	404,2	408,1	411,8	422,1	Cash benefits
Netekto darbingumo pensija	357,3	331,1	330,0	330,4	336,3	Disability pension
iš jų valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)	254,3	241,3	243,6	244,8	249,5	of which state social insurance work incapacity pension (to those under retirement age)
valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensija (gavėjams, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)	56,9	41,9	37,9	34,9	32,9	state social insurance disability pension (to those under retirement age)
Globos pašalpa ¹	33,5	26,5	32,4	33,7	35,9	Care allowance ¹
Neįgalųjų ekonominė integracija	0,5	0,6	0,4	0,5	0,8	Economic integration of the disabled
Kitos	43,5	45,9	45,2	47,2	49,2	Other
iš jų šalpos (socialinė) pensija vaikams su negalia	27,0	26,0	25,7	26,7	28,2	of which social assistance pension children with disability
periodinė netekto darbingumo kompensacija	5,5	7,5	7,8	8,1	8,5	periodic compensation for the loss of capacity for work
vienartinė netekto darbingumo kompensacija	0,5	1,0	0,8	0,5	0,4	lump sum compensation for the loss of capacity for work
žalos atlyginimo dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar susirgimo profesine liga kompensacijos	8,3	9,4	9,0	8,7	8,4	damage compensations in case of accidents at work and occupational disease
Išmokos natūra	77,5	78,3	86,4	94,6	105,6	Benefits in kind
Apgyvendinimas	32,5	29,1	31,9	33,8	44,8	Accommodation
Pagalba namuose	1,1	1,1	1,2	0,9	1,2	Assistance in carrying out daily tasks
Reabilitacija	7,3	8,5	7,5	8,0	8,0	Rehabilitation
iš jų profesinės reabilitacijos paslaugos	2,8	2,4	1,4	1,6	2,4	of which vocational rehabilitation services
Kitos	36,6	39,6	45,9	51,9	51,5	Other

2.3.3. Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai pagal lytį State social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries by sex

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year

	Tūkst. – Thousand					
	2010	2013	2014	2015	2016	
Iš viso	225,4	212,9	210,6	205,9	201,7	Total
vyrų	107,4	101,5	100,1	97,4	94,9	males
moterys	118,0	111,4	110,5	108,5	106,8	females
Nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus	151,7	141,9	141,2	137,9	135,7	Under retirement age
vyrų	78,4	73,9	73,1	71,3	69,8	males
moterys	73,3	68,0	68,1	66,6	65,9	females

¹ Įskaitytos išmokos darbingo amžiaus gavėjams.
Benefits to recipients of working age are included.

2.3.4. Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai pagal netekto darbingumo lygį (invalidumo grupes) *State social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries by level of incapacity for work (disability group)*

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year

	Gavėjai, tūkst. – Recipients, thous.					Pensijos dydis, EUR – Pension, EUR					
	2010	2013	2014	2015	2016	2010	2013	2014	2015	2016	
Netekto darbin-gumo pensija	140,0	143,8	145,7	145,4	145,2	164	167	167	171	176	Incapacity pension
75–100 %	13,4	15,1	15,8	16,4	16,9	238	237	236	242	250	75–100%
60–70 %	76,5	76,1	77,2	75,9	73,2	196	202	201	206	212	60–70%
45–55 %	50,1	52,5	52,7	53,1	53,6	96	97	97	100	103	45–55%
Invalidumo pensija	85,4	69,1	64,9	60,5	56,5	204	210	210	215	222	Disability pension
I grupė	12,6	9,1	8,2	7,3	6,5	245	245	245	251	259	I group
II grupė	64,1	53,5	50,6	47,6	44,7	208	216	215	220	227	II group
III grupė	8,5	6,6	6,1	5,6	5,2	119	119	119	123	127	III group

2.3.5. Dirbantys valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai *Working state social insurance work incapacity (disability) pension beneficiaries*

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Dirbantys netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjai, tūkst.	44,8	45,9	47,3	48,1	49,1	<i>Working work incapacity (disability) pension beneficiaries, thous.</i>
Palyginti su visais netekto darbin-gumo (invalidumo) pensijų gavėjais, %	19,9	21,6	22,5	23,4	21,8	<i>Compared to the total number of work incapacity (disability) pension beneficiaries, %</i>

2.3.6. Šalpos išmokų neįgaliesiems gavėjai *Recipients of social assistance benefits for the disabled*

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Šalpos (socialinė) pensija ir šalpos kompensacija (asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)	24,3	25,8	26,4	26,1	26,5	<i>Social assistance pension and relief compensation (to those under retirement age)</i>
Šalpos pensija vaikams su negalia	15,7	15,0	15,0	14,8	14,8	<i>Social assistance pension for children with disability</i>
Slaugos išlaidų tikslinė kompensacija (asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)	5,9	6,1	6,3	6,3	6,4	<i>Target compensation for nursing expenses (to those under retirement age)</i>
iš jų vaikams su negalia	1,2	1,0	1,0	0,9	0,9	<i>of which for children with disability</i>
Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija (asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus)	16,8	17,6	18,5	19,0	19,6	<i>Target compensation for attendance (assistance) expenses (to those under retirement age)</i>
iš jų vaikams su negalia	7,0	7,3	7,9	8,3	8,6	<i>of which for children with disability</i>

2.3.7. Darbingo amžiaus asmenys, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis

Persons of working age with a reduced level of capacity for work established for the first time

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Data provided by the Disability and Working Capacity Assessment Office under the Ministry of Social Security and Labour

Nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus

From 18 years of age to retirement age

	2010	2013	2014	2015	2016	
Asmenys, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, iš viso	15432	13096	12951	12148	11399	Total number of persons with a reduced level of capacity for work established for the first time
vyrų	9016	7446	7211	6754	6384	males
moterų	6416	5650	5740	5394	5015	females
1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų teko asmenų kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis	8,0	7,2	7,1	6,7	6,4	Per 1000 working-age population
vyrų	9,4	8,2	8,0	7,6	7,2	males
moterų	6,6	6,2	6,3	5,9	5,6	females

2.3.8. Socialinių paslaugų asmenų namuose gavėjai su negalia

Persons with disability receiving social services at home

	2010	2013	2014	2015	2016	
Pagalbos į namus ir socialinės globos namuose gavėjai	1917	2780	4094	3432	3311	Recipients of home help and social care at home
darbingo amžiaus	1714	2627	3925	3204	3082	persons of working age
vaikai	203	153	169	228	229	children
Pagalbos pinigų gavėjai	31	24	16	13	13	Recipients of social care benefit

2.3.9. Globos įstaigos žmonėms su negalia

Care institutions for persons with disability

Metų pabaigoje

End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Specialiosios mokyklos ir specialiojo ugdymo centrai ¹	39	30	29	29	29	Special schools and special educational centres ¹
juose gyvenančių vaikų	2166	1247	1099	1083	1062	number of residents
Globos įstaigos suaugusiems asmenims su negalia	29	39	41	43	58	Care homes for adults with disability
juose gyventojų, iš viso	5883	6052	6055	6147	6685	number of residents, total
nesukakusių senatvės pensijos amžiaus	3453	3488	3492	3442	3695	under retirement age
Globos įstaigos seniems žmonėms ²	79	80	80	84	80	Care homes for the elderly ²
juose gyventojų, nesukakusių senatvės pensijos amžiaus	473	507	493	504	498	number of residents under retirement age
Globos namai vaikams ir jaunimui su negalia	4	4	4	4	4	Care homes for children and youth with disability
juose gyventojų	713	666	646	632	460	number of residents
Savarankiško gyvenimo namai	12	21	20	21	21	Continuing care retirement communities
juose gyventojų, nesukakusių senatvės pensijos amžiaus	103	194	194	225	235	number of residents under retirement age

¹ Pateikti specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrų, vykdžiusių vaiko globą (rūpybą) ar teikusių socialines paslaugas su apgyvendinimu, duomenys.
Data on special schools and special education centres which executed child guardianship (wardship) or provided social services with accommodation are presented.

² Įskaitytos globos įstaigos seniems žmonėms, kuriose gyvena asmenys su negalia.
Care institutions for the elderly where people with disability live are included.

2.4. SENATVĖ

OLD AGE

Socialinės apsaugos išlaidų struktūroje vyrauja išlaidos su senatve susijusioms išmokoms pinigais ir natūra. 2016 m. jos sudarė 2 mlrd. 427 mln. EUR, arba 43 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms. Su senatve susijusios išlaidos, palyginti su 2015 m., sumažėjo 22,8 mln. EUR (0,9 proc.), iš jų piniginės išmokos sumažėjo 28,2 mln. EUR (1,2 proc.).

Didžioji dalis (78,3 proc.) piniginių išmokų, kaip ir ankstesniais metais, teko valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijoms. 2016 m. jos sudarė 1 mlrd. 831 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 75,2 mln. EUR (4,3 proc.).

2016 m. vidutinė valstybinio socialinio draudimo senatvės pensija padidėjo 4,4 proc. ir siekė 255,2 EUR.

Išlaidos slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinėms kompensacijoms senatvės pensijos amžiaus gavėjams išaugo 5,1 proc. ir 2016 m. sudarė 136,8 mln. EUR.

Išlaidos išmokoms natūra (paslaugoms ir kompensacijoms) senatvės pensijos amžiaus gyventojams 2016 m. padidėjo 5,4 mln. EUR (6,4 proc.) ir sudarė 88,8 mln. EUR. Apgyvendinimo globos įstaigose išlaidoms teko 27,8 mln. EUR, arba 42,7 proc. daugiau nei 2015 m. Senatvės pensijos amžiaus gyventojų skaičius 2016 m. įvairiose globos įstaigose padidėjo 4,2 proc. ir metų pabaigoje jose gyveno 7,9 tūkst. šio amžiaus gyventojų. Pagalbos ir socialinės globos paslaugas savo namuose arba pagalbos pinigų šioms paslaugoms apmokėti gavo 15,3 tūkst. senyvo (senatvės pensijos amžiaus) amžiaus žmonių, tai 6,3 proc. daugiau nei 2015 m. Išlaidos šioms paslaugoms sudarė 8,4 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 1,4 mln. EUR.

Išlaidos kitoms išmokoms natūra senyvo amžiaus gyventojams (dienos centrams, važiavimo keleiviniu transportu lengvatoms) 2016 m. sudarė 52,6 mln. EUR, arba 7,7 proc. mažiau nei 2015 m.

2.4.1. Senatvės socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of old-age social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Senatvės pensija Old-age pension		
Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensija		State social insurance old-age pension
Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)		State social insurance work incapacity pension (to those of retirement age)
Valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)		State social insurance disability pension (to those of retirement age)
Valstybinė karių ir pareigūnų invalidumo pensija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)		State servicemen's and officers' disability pension (to those of retirement age)
Valstybinės pensijos (Respublikos Prezidento renta, Lietuvos Respublikos I, II laipsnio, personalinės, nukentėjusių asmenų, mokslininkų, teisėjų)		State special pensions (President's annuity, of the Republic of Lithuania of I, II degree, special, casualties', scientists', judges')
Šalpos (socialinė) pensija ir šalpos kompensacija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)		Social assistance pension and relief compensation (to those of retirement age)
Periodinės pensijų anuiteto išmokos senatvės pensijos amžiaus pensijų fondų dalyviams pagal anuiteto sutartį		Periodic pension annuity benefits to pension funds' participants of retirement age
Išankstinė senatvės pensija Anticipated old-age pension		
Išankstinė senatvės pensija		Anticipated old-age pension
Ištarnauto laiko pensija		Length-of-service pension
Kompensacija už ypatingas darbo sąlygas		Compensation for extraordinary working conditions
Valstybinė pareigūnų ir karių pensija už tarnybą		State servicemen's and officers' pension for service

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Kompensacinė išmoka teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams (iki 2005 m. kovo mėn. – artistų renta)		Compensation benefit for creative professionals of theatre and concert establishments (before March 2005, artists' annuity)
	Globos pašalpa Care allowance	
Slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos senatvės pensijos amžiaus gavėjams		Target compensations for nursing and attendance (assistance) expenses to those of retirement age
	Kitos Other	
Signataro renta		Signatory's state annuity
Vienkartinės išmokos senatvės pensijos amžiaus pensijų fondų dalyviams		Lump sum benefits to pension funds' participants of retirement age
Išmokos natūra – Benefits in kind		
	Apgyvendinimas Accommodation	
Valstybės (apskričių) globos namai seniems žmonėms (išlaidos senatvės pensijos amžiaus gyventojams)		State (county) care homes for the elderly (expenditure on residents of retirement age)
Savivaldybių globos namai seniems žmonėms (išlaidos senatvės pensijos amžiaus gyventojams)		Municipal care homes for the elderly (expenditure on residents of retirement age)
Kiti senelių globos namai		Other care homes for the elderly
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai seniems žmonėms		Non-governmental and private care homes for the elderly
Globos įstaigos suaugusiems su negalia (išlaidos senatvės pensijos amžiaus gyventojams)		Care institutions for adults with disability (expenditure on residents of retirement age)
	Pagalba namuose Assistance in carrying out daily tasks	
Pagalba į namus ir socialinė globa namuose senatvės pensijos amžiaus žmonėms		Home help and social care at home for the persons of retirement age
Pagalbos pinigai		Social care benefit
	Kitos Other	
Dienos centrai senatvės pensijos amžiaus žmonėms		Day-care centres for the persons of retirement age
Važiavimo keleiviniu transportu lengvatos senatvės pensijos amžiaus žmonėms		Passenger transport privileges for the persons of retirement age

2.4.2. Parama senatvėje Support in the old age

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	2058,2	2250,9	2439,8	2449,7	2426,9	Total expenditure
Išmokos pinigais	2001,6	2187,7	2364,1	2366,3	2338,1	Cash benefits
Senatvės pensija	1818,0	1988,4	1994,0	2013,5	2091,9	Old-age pension
iš jų valstybinio socialinio draudimo senatvės pensija	1563,0	1727,5	1738,0	1756,0	1831,2	of which state social insurance old-age pension
valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)	28,4	55,9	57,3	61,0	67,4	state social insurance work incapacity pension (to those of retirement age)
valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensija (senatvės pensijos amžiaus gavėjams)	159,9	140,7	131,4	124,9	122,4	state social insurance disability pension (to those of retirement age)
valstybinės pensijos	52,8	48,2	51,9	56,2	54,3	state special pensions

	2010	2013	2014	2015	2016	
Išankstinė senatvės pensija	46,5	83,6	94,0	90,2	96,2	<i>Anticipated old-age pension</i>
iš jų valstybinio socialinio draudimo						<i>of which state social insurance</i>
išankstinė senatvės pensija ¹	-	25,5	22,9	20,0	19,7	<i>anticipated old age pension¹</i>
iš jų valstybinė pareigūnų ir karių						<i>of which state servicemen's and</i>
pensija už tarnybą	32,1	45,3	59,1	58,6	64,9	<i>officers' pension for service</i>
ištarnauto laiko pensija	1,4	1,2	1,1	1,0	1,0	<i>length-of-service pension</i>
kompensacija už ypatingas darbo						<i>compensation for extraordinary</i>
sąlygas	13,0	11,5	10,7	10,2	10,2	<i>working conditions</i>
Globos pašalpa ²	132,7	105,2	105,4	130,2	136,8	<i>Care allowance²</i>
Kitos ³	4,3	10,5	170,7	132,4	13,2	<i>Other³</i>
Išmokos natūra	56,6	63,1	75,7	83,4	88,8	Benefits in kind
Apgyvendinimas	17,1	16,7	17,8	19,5	27,8	<i>Accommodation</i>
Pagalba namuose	6,5	5,9	6,8	7,0	8,4	<i>Assistance in carrying out daily</i>
Kitos	33,0	40,6	51,2	57,0	52,6	<i>tasks</i>
						<i>Other</i>

2.4.3. Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų gavėjai⁴ pagal lytį *State social insurance old-age pension beneficiaries⁴ by sex*

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Senatvės pensijų gavėjai,						<i>Old-age pension beneficiaries,</i>
iš viso	599,0	600,5	599,6	597,0	594,4	<i>total</i>
vyrų	189,3	192,3	193,4	194,0	194,2	<i>males</i>
moterys	409,7	408,2	406,2	403,0	400,2	<i>females</i>
Senatvės pensijos amžiaus						
invalidumo pensijų gavėjai, iš						<i>Disability pension beneficiaries of</i>
viso	60,0	50,5	47,9	45,0	42,2	<i>retirement age, total</i>
vyrų	23,6	18,8	17,6	16,1	14,8	<i>males</i>
moterys	36,4	31,7	30,3	28,9	27,4	<i>females</i>
Senatvės pensijos amžiaus						
netekto darbingumo pensijų						<i>Work incapacity pension bene-</i>
gavėjai, iš viso	13,6	20,5	21,5	22,9	23,7	<i>ficiaries of retirement age, total</i>
vyrų	5,3	8,8	9,3	10,0	10,3	<i>males</i>
moterys	8,3	11,7	12,2	12,9	13,4	<i>females</i>
Išankstinės senatvės pensijos						<i>Anticipated old-age pension</i>
gavėjai, iš viso	10,5	11,0	9,9	8,4	7,3	<i>beneficiaries, total</i>
vyrų	5,4	5,6	4,9	4,1	3,5	<i>males</i>
moterys	5,1	5,4	5,0	4,3	3,8	<i>females</i>
Ištarnauto laiko pensijų gavėjai,						<i>Length-of-service pension</i>
iš viso	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	<i>beneficiaries, total</i>
vyrų	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	<i>males</i>
moterys	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	<i>females</i>
Kompensacijų už ypatingas						<i>Recipients of compensations for</i>
darbo sąlygas gavėjai,						<i>extraordinary working conditions,</i>
iš viso	8,1	5,7	5,3	5,0	4,7	<i>total</i>
vyrų	5,4	4,0	3,8	3,6	3,4	<i>males</i>
moterys	2,7	1,7	1,5	1,4	1,3	<i>females</i>

¹ Nuo 2012 m., pasikeitus mokėjimo sąlygoms, ši pensija pagal ESSPROS priskiriama Senatvės funkcijai (iki 2012 m. – Nedarbo funkcijai).
From 2012, due to changes in the payment procedures, this pension according to the ESSPROS is classified as an old-age function (until 2012, it was classified as an unemployment function).

² Įskaitytos išmokos senatvės pensijos amžiaus gavėjams.
Benefits for those of retirement age are included.

³ Per ekonominę krizę sumažintoms pensijoms kompensuoti išmokėta suma 2014 m. – 160,5 mln. EUR, 2015 m. – 120,6 mln. EUR.
The amount paid as compensation for pensions reduced during the economic crisis in 2014 was EUR 160.5 million, in 2015 – EUR 120.6 million.

⁴ Pagal ESSPROS įtraukti senatvės pensijos amžiaus pensijų gavėjai.
According to the ESSPROS, pension recipients of retirement age are included.

2.4.4. Valstybinių pensijų gavėjai *State pension beneficiaries*

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour and Statistics Lithuania, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Lietuvos Respublikos						<i>Of the Republic of Lithuania</i>
I, II laipsnio	7,9	7,0	14,5	14,1	14,0	<i>of I, II degree</i>
Personalinės (respublikinės reikšmės)	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	<i>Special (of republican importance)</i>
Nukentėjusių asmenų	84,1	74,7	70,9	68,0	65,2	<i>Casualties'</i>
Mokslininkų	2,8	3,0	3,1	3,2	3,2	<i>Scientists'</i>
Pareigūnų ir karių už tarnybą	13,8	17,0	18,2	18,7	20,0	<i>Servicemen's and officers' for service</i>
Pareigūnų ir karių invalidumo (senatvės pensijos amžiaus)	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>Servicemen's and officers' disability (of retirement age)</i>
Kompensacinė išmoka teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams	0,08	0,11	0,14	0,15	0,16	<i>Compensation benefit for creative professionals of theatre and concert establishments</i>
Teisėjų pensija	0,08	0,12	0,15	0,16	0,17	<i>Judges' pension</i>

2.4.5. Valstybinių pensijų vidutiniai dydžiai *Average monthly special state pensions*

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys, eurai
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour and Statistics Lithuania, EUR

	2010	2013	2014	2015	2016	
Lietuvos Respublikos						<i>Of the Republic of Lithuania</i>
I, II laipsnio	112	109	123	119	118	<i>of I, II degree</i>
Personalinės (respublikinės reikšmės)	79	70	66	73	74	<i>Special (of republican importance)</i>
Nukentėjusių asmenų	43	43	48	49	48	<i>Casualties'</i>
Mokslininkų	127	129	147	149	150	<i>Scientists'</i>
Pareigūnų ir karių už tarnybą	200	227	276	270	271	<i>Servicemen's and officers' for service</i>
Pareigūnų ir karių invalidumo (senatvės pensijos amžiaus)	93	103	143	142	161	<i>Servicemen's and officers' disability (of retirement age)</i>
Kompensacinė išmoka teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams	114	149	176	202	201	<i>Compensation benefit for creative professionals of theatre and concert establishments</i>

2.4.6. Dirbantys valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijų gavėjai *Working state social insurance old-age pension beneficiaries*

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Dirbantys senatvės pensijų gavėjai, tūkst.	55,3	65,2	65,8	65,1	67,9	<i>Working old-age pension beneficiaries, thous.</i>
Palyginti su visais senatvės pensijų gavėjais, %	9,2	10,9	11,0	10,9	11,4	<i>Compared to the total number of old-age pension beneficiaries, %</i>

2.4.7. Šalpos išmokų senatvės pensijos amžiaus asmenims gavėjai *Recipients of social assistance benefits for persons of retirement age*

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Šalpos (socialinė) pensija ir šalpos kompensacija	12,2	13,1	12,5	12,7	13,1	<i>Social assistance pension and relief compensation</i>
Slaugos išlaidų tikslinė kompensacija	32,7	33,2	34,6	34,0	34,5	<i>Target compensation for nursing expenses</i>
Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija	58,0	38,0	37,6	36,3	36,3	<i>Target compensation for attendance (assistance) expenses</i>

2.4.8. Socialinių paslaugų asmens namuose senatvės pensijos amžiaus gavėjai *Retirement-age persons receiving social services at home*

	2010	2013	2014	2015	2016	
Pagalbą į namus ir socialinę globą asmens namuose gavę asmenys, tūkst.	11,0	13,4	14,0	14,4	15,3	<i>Persons who received home help and social care at home, thous.</i>
Pagalbos pinigų gavėjai	302	123	112	100	98	<i>Recipients of social care benefit</i>

2.4.9. Senatvės pensijos amžiaus asmenys globos įstaigose *Retirement-age residents of care institutions*

Metų pabaigoje
End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Globos įstaigos seniems žmonėms	105	102	108	110	107	Care institutions for the elderly
jose gyventojų, iš viso	4476	4665	4829	5012	5195	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	4003	4158	4336	4508	4697	<i>of retirement age</i>
Valstybės globos namai	3	2	2	2	2	<i>State care homes</i>
juose gyventojų, iš viso	213	114	104	110	117	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	193	112	102	108	116	<i>of retirement age</i>
Savivaldybių globos namai	57	50	51	50	49	<i>Municipal care homes</i>
juose gyventojų, iš viso	2702	2543	2429	2483	2564	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	2348	2206	2107	2152	2241	<i>of retirement age</i>
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačios globos įstaigos	42	48	53	56	54	<i>Non-governmental and private care institutions</i>
jose gyventojų, iš viso	1079	1624	1879	1952	2041	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	1016	1480	1730	1804	1890	<i>of retirement age</i>
Kitos globos įstaigos	3	2	2	2	2	<i>Other care institutions</i>
jose gyventojų, iš viso	482	384	417	467	473	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	446	360	397	444	450	<i>of retirement age</i>
Globos įstaigos suaugusiems asmenims su negalia	29	39	41	43	58	Care institutions for adults with disability
jose gyventojų, iš viso	5883	6052	6055	6147	6685	<i>residents in them, total</i>
jose senatvės pensijos amžiaus gyventojų su negalia	2430	2564	2563	2705	2990	<i>residents with disability of retirement age in them</i>
Savarankiško gyvenimo namai	12	21	20	21	21	Continuing care retirement communities
juose gyventojų, iš viso	227	449	402	438	477	<i>residents in them, total</i>
senatvės pensijos amžiaus	124	255	208	213	242	<i>of retirement age</i>

2.4.10. Senatvės pensijos amžiaus asmenys globos įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose pagal lytį ir amžiaus grupes 2016 m. *Retirement-age residents of care institutions and continuing care retirement communities by sex and age group, 2016*

Metų pabaigoje
End of the year

	Iš viso <i>Total</i>	Amžius, metais – Age, years			
		60–69	70–79	≥ 80	
Globos įstaigose seniems žmonėms	4697	830	1447	2420	In care institutions for the elderly
vyrų	3023	297	806	1920	<i>males</i>
moterys	1674	533	641	500	<i>females</i>
Globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia	2990	1361	968	661	In care institutions for adults with disability
vyrų	1376	817	431	128	<i>males</i>
moterys	1614	544	537	533	<i>females</i>
Savarankiško gyvenimo namai	242	82	71	89	In continuing care retirement communities
vyrų	108	58	27	23	<i>males</i>
moterys	134	24	44	66	<i>females</i>

2.5. NAŠLYSTĖ SURVIVORS

Išlaidos su našlyste susijusioms išmokoms 2016 m. sudarė 162,9 mln. EUR, arba 2,9 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms pinigais ir natūra. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 0,8 mln. EUR (0,5 proc.).

2016 m. piniginės išmokos sudarė 99,9 proc. visų su našlyste susijusių išlaidų, iš jų didžiausią dalį (61,9 proc.) sudarė išlaidos valstybinio socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijos. 2016 m. išlaidos našlių pensijoms sudarė 58,7 mln. EUR, t. y. 0,8 mln. EUR (1,3 proc.) mažiau nei 2015 m., našlaičių pensijoms – 42 mln. EUR, arba 0,4 mln. EUR (1 proc.) daugiau nei 2015 m.

Išlaidos savivaldybių mokamoms laidojimo pašalpoms 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 0,2 mln. EUR (1,6 proc.) ir sudarė 12,3 mln. EUR. Išlaidos kitoms piniginiams išmokoms 2016 m. sudarė 13,5 mln. EUR ir buvo 0,6 mln. EUR, arba 5 proc., didesnės nei 2015 m.

Laidojimo išlaidų kompensacijos (išmokos natūra) 2016 m. sudarė 0,1 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., sumažėjo 2,5 karto.

2.5.1. Našlystės socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m. *Classification of survivors' social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016*

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Našlių ir našlaičių pensijos Survivors' pensions		
Valstybinio socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijos		State social insurance widow(er)s' and orphans' pensions
Valstybinio socialinio draudimo maitintojo netekimo pensija		State social insurance loss of the breadwinner pension
Valstybinės pareigūnų ir karių našlių, našlaičių ir maitintojo netekimo pensijos		State servicemen's and officers' survivors' pensions
Šalpos našlaičių pensija		Orphans' social assistance pension
Pašalpa mirties atveju Death grant		
Laidojimo pašalpa		Funeral benefit
Vienartinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu		Lump sum insurance benefit in the event of death of the insured by accidents at work and occupational diseases insurance
Draudimo valstybės lėšomis kompensacija mirties atveju		Compensation from insurance by state funds in case of death
Vienartinė pašalpa žuvusių ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvių šeimoms		Lump sum benefit for the families of those who perished or deceased while participating in armed opposition (resistance)
Vienartinės kompensacijos žuvusiųjų atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje šeimoms (mokama nuo 2005 m.)		Lump sum compensations to families of those who perished while doing compulsory military service in the Soviet Army (paid since 2005)
Kitos Other		
Šalpos (socialinė) pensija maitintojo netekimo atveju		Social assistance pension in case of loss of the breadwinner
Laidojimo išmoka mirus pensininkui		Funeral benefit in case of death of a pensioner
Signataro našlių ir našlaičių renta		State annuity of signatory's widow(er)s and orphans
Periodinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu		Periodic insurance benefit in the event of death of the insured by accidents at work and occupational diseases insurance
Žalos atlyginimas maitintojo netekimo atveju		Damage compensation for the loss of the breadwinner
Vienartinė sukaupytų lėšų išmoka paveldėtojams dalyvio mirties atveju (pensijų fondai)		Lump sum payment of assets to inheritors in case of participants' death (pension funds)
Smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensavimas		Compensation for damage caused by violent crime

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos natūra – <i>Benefits in kind</i>		
Laidojimo išlaidų kompensacija Funeral expenses		
Valstybės finansinė parama užsienyje žuvusių (mirusių) LR piliečių palaikams parvežti		State financial support for the transportation of the remains of citizens of the Republic of Lithuania who died (perished) abroad

2.5.2. Parama našliams Support for survivors

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	157,1	153,5	157,1	162,1	162,9	Total expenditure
Išmokos pinigais	156,8	153,2	156,9	161,8	162,8	Cash benefits
Našlių ir našlaičių pensijos	126,3	121,3	125,1	123,0	121,6	Survivors' pensions
iš jų valstybinio socialinio draudimo našlių pensija	58,7	60,3	59,6	59,5	58,7	of which state social insurance widow(er)s' pension
valstybinio socialinio draudimo našlaičių pensija	43,6	43,2	42,2	41,6	42,0	state social insurance orphans' pension
valstybinio socialinio draudimo maitintojo netekimo pensija	12,4	6,9	5,6	4,6	4,0	state social insurance loss of the breadwinner pension
Pašalpa mirties atveju	20,4	20,3	19,9	25,8	27,7	Death grant
iš jų laidojimo pašalpa	12,6	12,7	11,9	12,5	12,3	of which funeral benefit
vienartinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu	1,9	1,6	2,2	1,7	1,8	lump sum insurance benefit in the event of death of the insured by accidents at work and occupational diseases insurance
Kitos	10,2	11,6	11,9	12,9	13,5	Other
iš jų periodinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	of which periodic insurance benefit in the event of death of the insured by accidents at work and occupational diseases insurance
Išmokos natūra	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	Benefits in kind
Laidojimo išlaidų kompensacija	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	Funeral expenses

2.5.3. Valstybinio socialinio draudimo našlių ir našlaičių išmokų gavėjai State social insurance survivors' pension beneficiaries

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Našlių pensija	227,1	224,9	223,5	221,2	219,1	Widow(er)s' pension
Našlaičių pensija	42,0	38,3	37,1	35,8	34,7	Orphan's pension
Maitintojo netekimo pensija (paskirta iki 1995-01-01)	6,7	3,5	2,8	2,3	1,8	Loss of the breadwinner pension (awarded until 1 January 1995)
Vienartinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu	0,05	0,04	0,05	0,04	0,04	Lump sum insurance benefit in the event of death of the insured by accidents at work and occupational diseases insurance

2.5.4. Valstybinių išmokų našliams gavėjai 2010–2016 m. Beneficiaries of State benefits for survivors, 2010–2016

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys, metų pabaigoje, tūkst.
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour and Statistics Lithuania, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Valstybinė karių ir pareigūnų našlių pensija	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	State servicemen's and officers' widow(er)s pension
Valstybinė karių ir pareigūnų našlaičių pensija	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	State servicemen's and officers' orphans' pension
Valstybinė karių ir pareigūnų maitintojo netekimo pensija	0,1	0,03	0,03	0,01	0,00	State servicemen's and officers' loss of the breadwinner pension
Valstybinė šalpos našlaičių pensija	6,6	6,4	6,3	5,9	5,7	State orphans' social assistance pension
Laidojimo pašalpa	41,7	41,0	39,5	41,3	40,6	Funeral benefit

2.6. ŠEIMA IR (ARBA) VAIKAI

FAMILY AND/OR CHILDREN

2016 m. šeimai ir vaikams buvo skirti 7,8 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms pinigais ir natūra. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 26,8 mln. EUR, arba 6,5 proc., ir 2016 m. sudarė 442 mln. EUR.

Kaip ir kasmet, didžioji dalis (2016 m. – 71,9 proc.) išlaidų šeimai ir vaikams teko piniginiams išmokoms. Šios išlaidos 2016 m., palyginti su 2015 m., padidėjo 6,9 proc. ir sudarė 318 mln. EUR.

Išlaidos pajamų palaikymo pašalpoms gimus vaikui 2016 m. padidėjo 6 mln. EUR (9 proc.) ir sudarė 72,2 mln. EUR, išlaidos motinystės / tėvystės pašalpoms – 18,1 mln. EUR (10,6 proc.) ir sudarė 189,5 mln. EUR.

Nuo 2010 m. kasmet mažėjo išlaidos šeimos ir vaiko pašalpoms. 2016 m., palyginti su 2015 m., jos sumažėjo 2,7 mln. EUR (8,8 proc.) ir siekė 28,3 mln. EUR. Išlaidos kitoms su šeima ir vaikais susijusioms piniginiams išmokoms 2016 m. sumažėjo 7,7 proc. ir sudarė 14,1 mln. EUR.

Išlaidos šeimai ir vaikams teikiamoms išmokoms natūra (paslaugoms) 2016 m. padidėjo 6,3 mln. EUR (5,4 proc.) ir sudarė 124 mln. EUR. Nuo 2010 m. kasmet augo išlaidos vaikų priežiūrai dieną. 2016 m. jos sudarė 50,6 mln. EUR, arba 7,3 mln. EUR (17 proc.) daugiau nei 2015 m. ir 21,1 mln. EUR (71,5 proc.) daugiau nei 2010 m. Išlaidos, susijusios su vaikų apgyvendinimu globos įstaigose padidėjo 2,3 mln. EUR (8,8 proc.) ir sudarė 29,1 mln. EUR. Išlaidos kitoms išmokoms natūra (vaikų dienos centrams, socialinei paramai mokiniams, išmokai įsikurti, važiavimo keleiviniu transportu lengvatoms) buvo 3,6 mln. EUR (8,1 proc.) mažesnės nei 2015 m., ir joms buvo skirta 41,6 mln. EUR.

2.6.1. Šeimos ir (arba) vaikų socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of family and/or children social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Pajamų palaikymo pašalpa gimus vaikui Income maintenance benefit in the event of childbirth		
Motinystės pašalpa (nėštumo ir gimdymo laikotarpiu)		Maternity benefit (in the period of pregnancy and childbirth)
Tėvystės pašalpa		Paternity benefit
Motinystės ir tėvystės pašalpos iš valstybės biudžeto (valstybės lėšomis draudžiamiesiems asmenims)		Maternity and paternity benefits paid from the State budget (to those insured by State funds)
Vienkartinė pašalpa gimus vaikui Birth grant		
Vienkartinė išmoka vaikui		Lump sum birth grant
Motinystės / tėvystės pašalpa Parental leave benefit		
Motinystės / tėvystės pašalpa iki vaikui sukaks metai		Maternity/paternity benefit until the child is one year of age
Motinystės / tėvystės pašalpa iki vaikui sukaks 2 metai		Maternity/paternity benefit until the child is 2 years of age
Motinystės / tėvystės pašalpos iš valstybės biudžeto (valstybės lėšomis draudžiamiesiems asmenims)		Maternity/paternity benefits paid from the State budget (to those insured by State funds)
Šeimos ar vaiko pašalpa Family or child allowance		
Išmoka vaikui		Child benefit
Vaikų išlaikymo fondo išmoka		Children's maintenance fund benefit
Kitos Other		
Vaiko globos (rūpybos) pašalpa		Guardianship (wardship) benefit
Išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui		Benefit to a conscripts' child
Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai		Pregnancy grant
Socialinė stipendija		Social scholarship

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos natūra – Benefits in kind		
Vaiko priežiūra dieną Child day care		
Išimokymų ugdymo įstaigos		Pre-school establishments
Apgyvendinimas Accommodation		
Valstybės (apskričių) vaikų globos namai		State (county) child care homes
Savivaldybių vaikų globos namai		Municipal child care homes
Šeimynos (šeimyniniai globos namai)		Families (foster family homes)
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs vaikų globos namai		Non-governmental and private child care homes
Pagalba namuose Home help		
Pagalba namuose vaikams iš socialinės rizikos šeimų		Home help for children from families at social risk
Kitos Other		
Dienos centrai vaikams		Day-care centres for children
Vaikų vasaros stovyklos (išlaidos socialiai remtiniams vaikams)		Summer camps for children (expenditure on socially supported children)
Važiavimo keleiviniu transportu lengvatos (vaikams ir jaunimui)		Passenger transport privileges (for children and youth)
Socialinė parama mokiniams		Social assistance for pupils
Vienkartinė išmoka įsikurti		Grant for housing

2.6.2. Parama šeimoms Support for families

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	613,1	391,1	396,4	415,2	442,0	Total expenditure
Išmokos pinigais	494,8	280,2	282,3	297,6	318,0	Cash benefits
Pajamų palaikymo pašalpa gimus vaikui	68,6	54,6	59,7	66,2	72,2	Income maintenance benefit in the event of childbirth
Vienkartinė išmoka vaikui	14,1	13,4	13,5	13,7	14,0	Lump sum birth grant
Motinystės / tėvystės pašalpa	344,7	155,8	158,5	171,4	189,5	Parental leave benefit
Šeimos ar vaiko pašalpa	47,9	36,3	33,6	31,0	28,3	Family or child allowance
Kitos	19,5	20,2	17,0	15,2	14,1	Other
Išmokos natūra	118,3	110,9	114,1	117,7	124,0	Benefits in kind
Vaiko priežiūra dieną ¹	29,5	37,1	39,3	43,3	50,6	Child day care ¹
Apgyvendinimas	29,4	25,6	26,7	26,8	29,1	Accommodation
Pagalba namuose	3,1	1,9	1,7	2,4	2,7	Home help
Kitos	56,4	46,4	46,5	45,2	41,6	Other
mokinių nemokamas maitinimas	26,4	20,6	19,4	17,0	14,1	free meals for schoolchildren

¹ Įskaitytos išlaidos vaikų iki 3 metų priežiūrai dieną.
Expenditure on the day care of children under 3 years of age is included.

2.6.3. Išmokos šeimoms, auginančioms vaikus

Benefits for families bringing up children

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Data provided by the Ministry of Social Security and Labour and the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour

	Gavėjų skaičius, tūkst. Recipients, thous.					Išlaidos, mln. EUR Expenditure, EUR mill.					
	2010	2013	2014	2015	2016	2010	2013	2014	2015	2016	
Valstybinio socialinio draudimo pašalpos:											State social insurance benefits:
motinystės (nėštumo ir gimdymo laikotarpiu)	24,1	19,0	20,0	21,6	23,3	57,3	45,6	49,6	54,7	59,5	maternity (pregnancy and childbirth)
tėvystės pašalpa (iki vaikui sukaks 1 mėnesis)	12,3	12,6	13,5	15,0	16,3	8,1	8,4	9,5	10,9	12,3	paternity (until the child reaches the age of 1 month)
motinystės (tėvystės) pašalpa iki vaikui sukaks 1 metai	22,0	18,0	17,9	19,0	20,3	164,3	90,0	90,5	98,6	108,0	maternity (paternity) until the child is 1 year of age
motinystės (tėvystės) pašalpa nuo 1 iki 2 vaiko metų	25,7	17,6	18,3	18,9	21,2	173,4	61,4	62,7	66,9	76,9	maternity (paternity) from the child's age of 1 to 2
Valstybinės išmokos šeimoms, auginančioms vaikus:											State benefits for families bringing up children:
vienkartinė išmoka nėščiai moteriai	8,2	7,4	7,2	6,5	5,7	0,59	0,62	0,56	0,49	0,43	pregnancy grant
vienkartinė išmoka vaikui	34,0	32,4	32,7	32,9	33,6	8,2	13,2	13,4	13,6	14,0	lump sum birth grant
išmoka vaikui	152,0	99,1	87,9	76,2	66,1	36,9	23,0	20,2	17,4	15,0	child benefit
vaiko globos (rūpybos) išmoka	12,5	11,6	11,1	10,5	10,3	18,0	18,0	17,0	16,3	15,8	guardianship (wardship) benefit
globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas	-	0,4	0,4	0,5	4,8	-	0,7	0,8	0,8	2,8	targeted guardianship (wardship) benefit supplement
išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui	0,01	0,01	0,01	0,01	0,04	0,01	0,0	0,0	0,0	0,02	benefit to a conscripts' child
vienkartinė išmoka įsikurti	2,6	2,9	2,8	2,9	2,5	2,2	3,3	3,2	2,6	2,6	grant for housing

2.6.4. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos

Pre-school establishments

Metų pabaigoje
End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Įstaigų skaičius	626	675	690	721	737	Number of establishments
Vaikų skaičius, tūkst.	94,7	110,1	113,7	115,6	116,8	Number of children, thous.
iš jų iki 3 metų amžiaus	15,9	19,3	20,0	21,2	22,8	of whom under 3 years of age

2.6.5. Globos įstaigos vaikams

Care institutions for children

Metų pabaigoje
End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Valstybės vaikų globos namai	7	7	7	7	7	State child care homes
juose vaikų	464	374	359	324	271	children in them
Savivaldybių vaikų globos namai	60	56	55	57	56	Municipal child care homes
juose vaikų	2860	2437	2206	2081	1984	children in them
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs vaikų globos namai	17	18	19	19	17	Non-governmental and private child care homes
juose vaikų	486	565	561	529	498	children in them

	2010	2013	2014	2015	2016	
Šeimynos	39	48	52	55	54	Foster family homes
jose globotinių	302	427	453	458	446	foster children in them
Globos grupės ikimokyklinėse ugdymo įstaigose	19	3	3	3	3	Care groups in preschool establishments
jose vaikų	138	21	17	23	18	children in them

2.6.6. Vaikai globos įstaigose 2016 m. *Children in care institutions, 2016*

Metų pabaigoje
End of the year

	Iš viso Total	Amžius metais – Age, years						
		0–3	4–6	7–9	10–14	15–17	≥ 18	
Valstybės vaikų globos namuose	271	22	12	22	77	110	28	In state child care homes
berniukai	157	12	6	15	47	62	15	boys
mergaitės	114	10	6	7	30	48	13	girls
Savivaldybių vaikų globos namuose	1984	85	146	259	704	724	66	In municipal child care homes
berniukai	1107	50	90	156	406	372	33	boys
mergaitės	877	35	56	103	298	352	33	girls
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose vaikų globos namuose	498	18	34	58	167	189	32	In non-governmental and private child care homes
berniukai	257	12	18	30	89	94	14	boys
mergaitės	241	6	16	28	78	95	18	girls
Šeimynose	446	17	48	85	158	129	9	In family-type care homes
berniukai	233	9	23	41	88	68	4	boys
mergaitės	213	8	25	44	70	61	5	girls

2.6.7. Socialinės rizikos šeimos *Families at social risk*

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.

Data provided by the State Child Rights Protection and Adoption Service under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Šeimų skaičius	10,9	10,2	9,9	9,8	9,7	Number of families
jose vaikų	23,3	20,7	19,7	19,0	18,8	children in them

2.6.8. Tėvų globos netekę vaikai *Children who have lost parental care*

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, metų pabaigoje, tūkst.

Data provided by the State Child Rights Protection and Adoption Service under the Ministry of Social Security and Labour, end of the year, thous.

	2010	2013	2014	2015	2016	
Vaikai, per metus netekę tėvų globos, iš viso	2145	2112	1871	1837	2184	Children who have lost parental care over the year, total
iš jų iki 7 metų amžiaus	982	956	859	770	971	of whom under 7 years of age
Vaikai nukreipti šeimų (asmenų) globai	907	834	878	824	935	Children directed to foster of private persons (families)

2.6.9. Įvairinti vaikai *Adopted children*

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Data provided by the State Child Rights Protection and Adoption Service under the Ministry of Social Security and Labour

	2010	2013	2014	2015	2016	
Įvairinti vaikai	224	187	166	161	157	Adopted children
iš jų įvaikino:						of whom were adopted by:
Lietuvos piliečiai	109	107	88	99	90	Lithuanian citizens
užsienio piliečiai	115	80	78	62	67	foreign citizens
Vaiko biologinio tėvo ar motinos sutuoktinio įvaikinti vaikai	45	28	28	29	22	Children adopted by the spouse of the child's biological mother or father

2.7. NEDARBAS

UNEMPLOYMENT

2016 m. socialinės apsaugos išlaidos išmokoms nedarbo atveju sudarė 184,5 mln. EUR, arba 3,3 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., sumažėjo 4,7 mln. EUR, arba 2,5 proc.

2016 m. piniginių išmokų sudarė 92,4 proc. visų išlaidų nedarbo atveju, iš kurių didžiausią dalį (45,5 proc.) sudarė nedarbo draudimo išmoka (bedarbio pašalpa). 2016 m. išlaidos šiai išmokai padidėjo 1,5 mln. EUR (2 proc.) ir sudarė 77,5 mln. EUR.

2016 m. padidėjo išlaidos, skirtos profesiniam mokymui. Bedarbio mokymo stipendijoms pernai buvo išleista 2,1 mln. EUR, arba 5,2 mln. EUR (daugiau nei 3,5 karto) mažiau nei 2015 m., o profesiniams mokymams – 3,5 mln. EUR, arba 13,8 mln. EUR (daugiau nei 4 kartus) mažiau nei 2015 m.

2.7.1. Nedarbo socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of unemployment social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
	Visa bedarbio pašalpa Full unemployment benefit	
Nedarbo draudimo išmoka		Unemployment insurance benefit
	Dalinė nedarbo pašalpa Partial unemployment benefit	
Išmokos už priverstinai trumpiau dirbtą laiką		Reduced working time allowance
	Profesinio mokymo pašalpa Vocational training allowance	
Bedarbio mokymo stipendija		Training allowance of the unemployed
	Priešlaikinio išėjimo į pensiją dėl padėties darbo rinkoje išmoka Early retirement benefit due to labour market reasons	
Priešpensinė bedarbio išmoka Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojams		Preretirement unemployment allowance to the employees of the state enterprise Ignalina Nuclear Power Plant
	Atleidimo iš darbo kompensacija Redundancy compensation	
Iškeitinė išmoka		Severance pay
	Kitos Other	
Darbo užmokestis už atliktą darbą (Garantinis fondas)		Wage payment (Guarantee Fund)
Piniginė kompensacija už nepanaudotas atostogas (Garantinis fondas)		Cash compensation for unused annual leave (Guarantee Fund)
Išmokos natūra – Benefits in kind		
	Mobilumas ir persikėlimas į kitą gyvenamąją vietą Mobility and resettlement	
Bedarbių teritorinio judumo rėmimas		Support for the territorial mobility of the unemployed
	Profesinis mokymas Vocational training	
Profesinis mokymas		Vocational training
	Įdarbinimo ir darbo paieškos paslaugos Placement services and job search assistance	
Įdarbinimo ir darbo paieškos paslaugos		Placement services and job search assistance
	Kitos Other	
Nuteistųjų ir grįžusių iš laisvės atėmimo įstaigų, pataisos darbų ir psichologinės reabilitacijos įstaigų psichologinės konsultacijos ir profesinis orientavimas		Psychological consulting and vocational orientation of convicts and persons who returned from places of deprivation of liberty, corrective labour and psycholo- gical rehabilitation institutions

2.7.2. Išlaidos¹ nedarbo atveju *Unemployment expenditure¹*

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	221,3	137,5	122,6	189,2	184,5	Total expenditure
Išmokos pinigais	199,6	118,0	108,3	161,4	170,4	Cash benefits
Visa bedarbio pašalpa	114,3	67,2	61,9	76,0	77,5	Full unemployment benefit
Dalinė nedarbo pašalpa	0,8	0,3	0,4	0,3	0,5	Partial unemployment benefit
Profesinio mokymo pašalpa	8,3	4,6	3,5	7,3	2,1	Vocational training allowance
Priešlaikinio išėjimo į pensiją dėl padėties darbo rinkoje išmoka	19,6	0,7	0,5	0,4	0,3	Early retirement benefit due to labour market reasons
iš jų valstybinio socialinio draudimo išankstinė senatvės pensija ²	18,7	-	-	-	-	of which state social insurance anticipatory old-age pension ²
Atleidimo iš darbo kompensacija	44,3	38,5	36,9	71,7	85,1	Redundancy compensation
Kitos	12,3	6,7	5,1	5,7	4,9	Other
Išmokos natūra	21,7	19,6	14,3	27,8	14,2	Benefits in kind
Mobilumas ir persikėlimas į kitą gyvenamąją vietą	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	Mobility and resettlement
Profesinis mokymas	11,8	9,8	3,9	17,3	3,5	Vocational training
Įdarbinimo ir darbo paieškos paslaugos	9,9	9,6	10,3	10,4	10,6	Placement services and job search assistance
Kitos	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	Other

2.7.3. Pagrindiniai gyventojų ekonominio aktyvumo rodikliai *Main indicators of economic activity of the population*

	2010	2013	2014	2015	2016	
Tūkstančiais						Thousand
Darbo jėga	1518,1	1465,2	1477,0	1468,9	1477,5	Labour force
Užimti gyventojai	1247,7	1292,8	1319,0	1334,9	1361,4	Employed
Bedarbiai, gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis	270,4	172,5	158,0	134,0	116,0	Unemployed (Labour Force Survey data)
Procentais						Per cent
15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis	57,6	63,7	65,7	67,2	69,4	Employment rate of the population aged 15–64
Nedarbo lygis	17,8	11,8	10,7	9,1	7,9	Unemployment rate
Jaunimo (15–24 metų amžiaus) nedarbo lygis	35,8	21,9	19,3	16,3	14,5	Youth (aged 15–24) unemployment rate

2.7.4. Bedarbiai, gaunantys nedarbo draudimo išmoką *The unemployed receiving the unemployment insurance benefit*

Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, vidutinis metinis skaičius

Data provided by the Lithuanian Labour Exchange under the Ministry of Social Security and Labour and the State Social Insurance Fund Board under the Ministry of Social Security and Labour, average annual number

	2010	2013	2014	2015	2016	
Bedarbiai, gaunantys nedarbo draudimo išmoką, tūkst.	56,4	42,4	40,9	44,7	44,3	The unemployed receiving the unemployment insurance benefit, thous.
Vidutinis nedarbo draudimo išmokos dydis, EUR	161	160	157	179	185	Average size amount of the unemployment insurance benefit, EUR
Pašalpą gaunančiųjų dalis bendrame registruotų bedarbių skaičiuje, %	18,1	21,1	23,6	28,3	30,6	The unemployed receiving the benefit, compared to the total number of the registered unemployed, %
Vidutinė nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė, mėn.	4,8	3,7	3,8	3,8	4,0	Average duration of payment of the unemployment insurance benefit, months
Įdarbinta asmenų per metus, tūkst.	191,2	197,4	177,8	185,5	172,0	Number of persons given employment over the year, thous.

¹ Pagal ESSPROS atlyginimų subsidijos, darbdavio atleidimas nuo socialinio draudimo įnašų mokėjimo ir panašios išlaidos neįskaičiuojamos.
According to the ESSPROS, wage subsidies, exemption from paying employer's social contributions and similar expenditure are excluded.

² Nuo 2012 m., pasikeitus mokėjimo sąlygoms, ši pensija pagal ESSPROS priskiriama Senatvės funkcijai (iki 2012 m. – Nedarbo funkcijai).
From 2012, due to changes in the payment procedures, this pension according to the ESSPROS is classified as an old-age function (until 2012, it was classified as an unemployment function).

2.8. BŪSTAS

HOUSING

Šiuo metu galiojančiais teisės aktais nustatoma valstybės parama socialiniam būstui išsinuomoti arba būstui įsigyti. Nuo 2015 m. sausio 1 d. pradėta teikti nauja paramos būstui išsinuomoti teikimo forma – būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacija. Išlaidos su būstu susijusioms išmokoms sudaro mažiausią (0,4 proc.) visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms ir paslaugoms dalį. 2016 m. šios išlaidos siekė 22,9 mln. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 2,2 mln. EUR (10,9 proc.). Didžioji dalis (20,3 mln. EUR, arba 88,6 proc.) su būstu susijusių išlaidų teko socialinio būsto nuomai. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., padidėjo 0,6 mln. EUR (3 proc.). Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), palūkanų apmokėjimui 2016 m. buvo skirta 2,4 mln. EUR valstybės parama. Šios išlaidos, palyginti su 2015 m., išaugo 2,4 karto.

2.8.1. Būsto socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of housing social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos natūra – Benefits in kind		
	Nuomos išmoka Rent benefit	
	Socialinio būsto suteikimas Social housing	
Socialinio būsto suteikimas		Social housing
	Kitos nuomos išmokos Other rent benefit	
Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacija (nuo 2015 m. sausio 1 d.)		Compensation for part of housing rental or lease payment (since 1 January 2015)
	Išmokos gyventojams savininkams Benefit to owner-occupiers	
Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), palūkanų apmokėjimas (nuo 2009 m. sausio 1 d.)		Reimbursement of interest on a loan for the renovation (modernisation) of a multi-dwelling building (since 1 January 2009)

2.8.2. Išmokos būstui

Housing expenditure

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	7,1	10,5	16,4	20,7	22,9	Total expenditure
Išmokos natūra	7,1	10,5	16,4	20,7	22,9	Benefits in kind
Socialinio būsto suteikimas**	6,8	9,9	15,7	19,7	20,3	Social housing**
Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacija (nuo 2015 m. sausio 1 d.)	-	-	-	0,01	0,16	Compensation for part of housing rental or lease payment (since 1 January 2015)
Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), palūkanų apmokėjimas	0,3	0,6	0,7	1,0	2,4	Reimbursement of interest on a loan for the renovation (modernisation) of a multi-dwelling building

2.9. KITUR NEPRISKIRTA SOCIALINĖ ATSKIRTIS SOCIAL EXCLUSION NOT ELSEWHERE CLASSIFIED

Nuo 2013 m. 2 kartus sumažėjo išlaidos su socialine atskirtimi susijusioms išmokoms. Šios išlaidos 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 12,8 proc. ir sudarė 106,7 mln. EUR, arba 1,9 proc. visų išlaidų socialinės apsaugos išmokoms pinigais ir natūra.

Piniginės išmokos 2016 m. sudarė 57,3 proc. visų su socialine atskirtimi susijusių išlaidų. Nuo 2013 m. išlaidos šioms išmokoms kasmet mažėjo ir 2016 m. sudarė 61,1 mln. EUR, arba 15,8 mln. EUR (20,6 proc.) mažiau nei 2015 m. ir 83,9 mln. EUR (daugiau nei 2 kartus) mažiau nei 2013 m.

2016 m. didžioji dalis (94,4 proc.) išlaidų piniginėms išmokoms socialinei atskirčiai mažinti buvo skirtos socialinei pašalpai. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2016 m. šią pašalpą vidutiniškai per vieną mėnesį gavo 87,9 tūkst. mažas pajamas turinčių asmenų, tai 20,6 proc. mažiau nei 2015 m. Šioms pašalpoms 2016 m. buvo išleista 57,6 mln. EUR, tai 22,8 proc. mažiau nei 2015 m.

Išlaidos paslaugoms ir kompensacijoms (išmokoms natūra) 2016 m. sudarė 45,7 mln. EUR, t. y. 42,8 proc. visų išlaidų socialinės atskirties ir skurdo atveju. 40,3 proc. šių išlaidų teko išlaidoms už būsto šildymą ir vandenį kompensuoti. 2016 m. jos sudarė 18,4 mln. EUR, tai 2,5 mln. EUR (12 proc.) mažiau nei 2015 m. 2016 m. išlaidos asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir narkotikais, reabilitacijai, palyginti su 2015 m., nepakito ir sudarė 2,2 mln. EUR.

2.9.1. Kitur nepriskirtos socialinės atskirties socialinės apsaugos išmokų grupavimas pagal ESSPROS 2010–2016 m.

Classification of social exclusion not elsewhere classified social protection benefits by ESSPROS, 2010–2016

Socialinės apsaugos išmokos	ESSPROS socialinės apsaugos išmokos ESSPROS social protection benefits	Social protection benefits
Išmokos pinigais – Cash benefits		
Pajamų palaikymas Income support		
Socialinė pašalpa		Social assistance benefit
Kitos Other		
Pašalpa pabėgėliams		Benefit for refugees
Vienartinės pašalpos socialiai remtiniams asmenims		Lump sum benefits for supported persons
Smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensavimas		Compensation for damage caused by violent crime
Išmokos natūra – Benefits in kind		
Apgyvendinimas Accommodation		
Laikino gyvenimo įstaigos (nakvynės namai, pabėgėlių priėmimo centras, krizių centrai)		Temporary residence institutions (shelters for the homeless, Refugees Reception Centre, crisis centres)
Socializacijos centrai (mityba ir apgyvendinimas)		Socialisation centres (board and accommodation)
Piktnaudžiaujančių alkoholiu ir narkotikais reabilitacija Rehabilitation of alcohol and drug abusers		
Asmenų, piktnaudžiaujančių psichoaktyviosiomis medžiagomis, integracija ir reabilitacija		Integration and rehabilitation of addicts
Kitos Other		
Valstybės teisinė pagalba		State legal assistance
Išlaidų būsto šildymui ir vandeniui kompensavimas		Reimbursement of expenditure on heating and water supply
Dienos centrai socialinės rizikos asmenims		Day-care centres for persons at social risk
Specialioji Europos pabėgėlių fondo programa		Special European Refugee Fund programme
Užsieniečių, gavusių prieglobstį, socialinė integracija		Social integration of foreigners granted asylum
Kitos natūrinės paslaugos socialiai remtiniams asmenims (nemokamas suaugusiųjų maitinimas, pirties paslaugos ir pan.)		Other benefits in kind for supported persons (free meals for adults, bath services, etc.)

2.9.2. Išlaidos socialinės atskirties ir kitais atvejais *Expenditure on social exclusion and other cases*

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos išlaidos	199,8	212,4	156,8	122,4	106,7	Total expenditure
Išmokos pinigais	148,2	145,0	101,3	76,9	61,1	Cash benefits
Pajamų palaikymas	145,8	143,3	99,4	74,6	57,6	Income support
Kitos	2,4	1,6	1,9	2,2	3,4	Other
Išmokos natūra	51,6	67,4	55,5	45,5	45,7	Benefits in kind
Apgyvendinimas	6,9	9,7	10,9	12,0	16,1	Accommodation
Piktnaudžiaujančių alkoholiu ir narkotikais reabilitacija	2,1	2,1	2,3	2,2	2,2	Rehabilitation of alcohol and drug abusers
Kitos	42,6	55,6	42,3	31,3	27,5	Other
iš jų išlaidų gyvenamųjų namų šildymui, vandeniui, kietam kurui kompensavimas	33,7	44,1	31,3	20,9	18,4	of which reimbursement of expenditure on heating, water supply, solid fuel

2.9.3. Parama socialiai remtinoms šeimoms *Assistance for socially supported families*

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, vidutiniškai per mėnesį
Data provided by the Ministry of Social Security and Labour, on average per month

	2010	2013	2014	2015	2016	
Socialinės pašalpos gavėjai, tūkst.	181,3	190,0	140,1	110,7	87,9	Recipients of social assistance benefit, thous.
Vidutinis pašalpos dydis, EUR	68	65	62	58	58	Average benefit, EUR
Būsto šildymo išlaidų ir išlaidų karštam ir šaltam vandeniui kompensacijų gavėjai, tūkst.	166,5	204,9	188,5	144,6	129,8	Recipients of housing expenses of heating and hot and cold water compensation, thous.

2.9.4. Bendrųjų socialinių paslaugų¹ gavėjai *Persons receiving general social services¹*

Tūkst.
Thousand

Paslaugos rūšis	2010	2013	2014	2015	2016	Kind of service
Maitinimo organizavimas (nemokamas maitinimas, aprūpinimas maisto produktais)	113,9	70,7	60,3	50,6	48,5	Organisation of catering (free meals, foodstuffs)
Aprūpinimas būtiniausiais daiktais (drabužiai, avalynė)	10,4	8,9	7,8	5,8	13,8	Supply with basic necessities (clothes, footwear)
Asmens higienos (pirties) paslaugos	25,7	27,4	24,6	16,4	17,2	Personal hygiene (bath) services

2.9.5. Nakvynės namai *Shelters for the homeless*

Metų pabaigoje
End of the year

	2010	2013	2014	2015	2016	
Nakvynės namų skaičius	24	25	25	25	25	Number of shelters for the homeless
Vietų skaičius	1202	1349	1235	1247	1256	Number of places
Iš viso per metus gyveno žmonių	2142	2601	2601	2487	2968	Total number of occupiers over the year
vyrų	1678	2054	1982	1916	2397	males
moterų	464	547	619	571	571	females
Laikino prieglobsčio vietų skaičius	397	382	369	397	400	Number of places for temporary shelter

¹ Iš savivaldybių biudžetų finansuojamos paslaugos.
Services financed from municipal budgets.

3. SOCIALINĖS APSAUGOS PAJAMOS IR IŠLAIDOS SOCIAL PROTECTION RECEIPTS AND EXPENDITURE

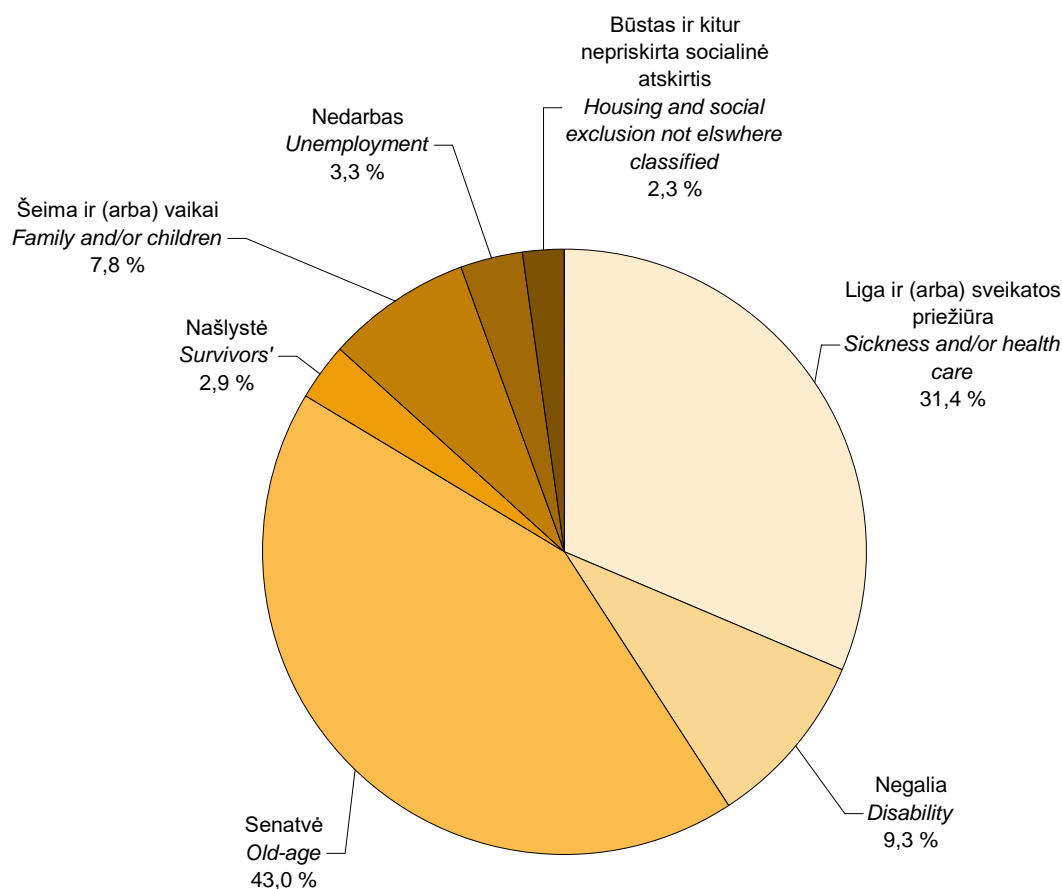
Socialinės apsaugos išlaidos 2016 m. sudarė 6 mlrd. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 1,8 proc. 2016 m. socialinės apsaugos išlaidų lyginamoji dalis sudarė 15,4 proc. BVP (2015 m. – 15,7 proc.). Vieno šalies gyventojo socialinei apsaugai 2016 m. buvo išleista 2081 EUR, tai 63 EUR (3,1 proc.) daugiau nei 2015 m.

2016 m. išlaidos socialinės apsaugos išmokoms sudarė 5,6 mlrd. EUR ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 1,9 proc. Apie du trečdalius socialinės apsaugos išmokų buvo skirta išmokoms pinigais. 2016 m. jos padidėjo 0,9 proc. Išlaidos išmokoms natūra 2016 m. padidėjo 4 proc.

Pagrindinis socialinės apsaugos finansavimo šaltinis yra darbdavių socialinės įmokos. 2016 m. jos sudarė 56,4 proc. visų socialinės apsaugos pajamų. Valdžios sektoriaus įmokos sudarė 23,6 proc., apdraustų asmenų socialinės įmokos – 19,2 proc. Palyginti su 2015 m., darbdavių socialinės įmokos padidėjo 13,9 proc., apdraustų asmenų – 22,1 proc., valdžios sektoriaus sumažėjo – 3,4 proc.

3.1. Socialinės apsaugos išmokų struktūra 2016 m. Structure of social protection benefits, 2016

Procentais
Per cent

3.2. Socialinės apsaugos išmokos pagal funkcijas ir tipą *Social protection benefits by function and type*

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Iš viso	5100,7	5064,6	5282,5	5542,0	5648,3	Total
išmokos pinigais	3556,3	3445,6	3592,4	3713,5	3745,8	benefits in cash
išmokos natūra	1544,4	1619,0	1690,1	1828,5	1902,4	benefits in kind
Liga ir (arba) sveikatos priežiūra	1331,7	1426,3	1498,9	1676,4	1774,6	Sickness and/or health care
išmokos pinigais	120,6	157,4	171,5	237,8	273,4	benefits in cash
išmokos natūra	1211,1	1268,9	1327,4	1438,6	1501,2	benefits in kind
Negalia	512,3	482,5	494,5	506,5	527,7	Disability
išmokos pinigais	434,8	404,2	408,1	411,8	422,1	benefits in cash
išmokos natūra	77,5	78,3	86,4	94,6	105,6	benefits in kind
Senatvė	2058,2	2250,9	2439,8	2449,7	2426,9	Old-age
išmokos pinigais	2001,6	2187,7	2364,1	2366,3	2338,1	benefits in cash
išmokos natūra	56,6	63,1	75,7	83,4	88,8	benefits in kind
Našlystė	157,1	153,5	157,1	162,1	162,9	Survivors'
išmokos pinigais	156,8	153,2	156,9	161,8	162,8	benefits in cash
išmokos natūra	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	benefits in kind
Šeima ir (arba) vaikai	613,1	391,1	396,4	415,2	442,0	Family and/or children
išmokos pinigais	494,8	280,2	282,3	297,6	318,0	benefits in cash
išmokos natūra	118,3	110,9	114,1	117,7	124,0	benefits in kind
Nedarbas	221,3	137,5	122,6	189,2	184,5	Unemployment
išmokos pinigais	199,6	118,0	108,3	161,4	170,4	benefits in cash
išmokos natūra	21,7	19,6	14,3	27,8	14,2	benefits in kind
Būstas	7,1	10,5	16,4	20,7	22,9	Housing
išmokos natūra	7,1	10,5	16,4	20,7	22,9	benefits in kind
Kitur nepriskirta socialinė atskirtis	199,8	212,4	156,8	122,4	106,7	Social exclusion not elsewhere classified
išmokos pinigais	148,2	145,0	101,3	76,9	61,1	benefits in cash
išmokos natūra	51,6	67,4	55,5	45,5	45,7	benefits in kind

3.3. Socialinės apsaugos išlaidos *Social protection expenditure*

	2010	2013	2014	2015	2016	
Socialinės apsaugos išlaidos (pagal ESSPROS), mln. EUR	5360	5385	5599	5861	5967	Social protection expenditure (according to the ESSPROS), EUR mill.
Palyginti su BVP ¹ , %	19,1	15,4	15,3	15,7	15,4	Compared to GDP ¹ , %
Teko vienam gyventojui, EUR	1731	1821	1910	2018	2081	Per capita, EUR

3.4. Socialinės apsaugos išlaidos pagal ekonominį tipą *Social protection expenditure by economic type*

Mln. eurų
EUR million

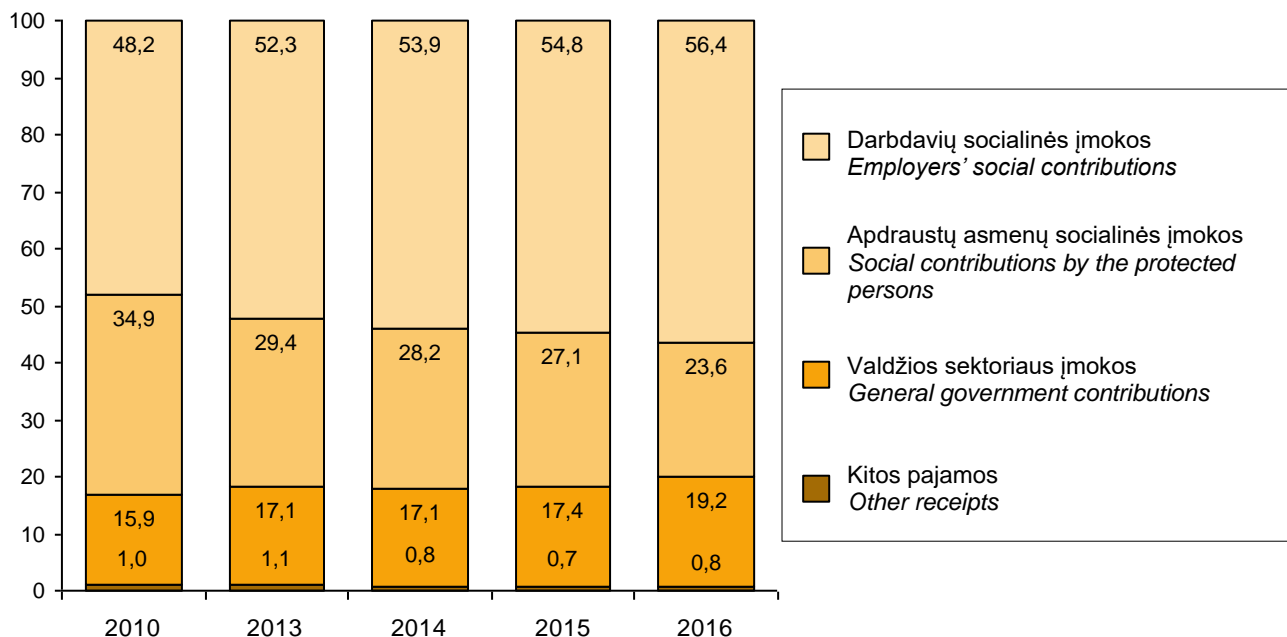
	2010	2013	2014	2015	2016	
Iš viso	5360	5385	5599	5861	5967	Total
Socialinės apsaugos išmokos	5101	5065	5283	5542	5648	Social protection benefits
Administracinės išlaidos	163	152	153	170	185	Administration costs
Kitos	96	168	164	149	134	Other

¹ Nacionalinių sąskaitų rodikliai paskaičiuoti pagal Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (ESS 2010) metodologinius reikalavimus.

National accounts indicators calculated according to the methodological requirements of the European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010).

3.5. Socialinės apsaugos pajamų struktūra Structure of social protection receipts

Procentais
Per cent

3.6. Socialinės apsaugos pajamų šaltiniai Sources of social protection receipts

Mln. eurų
EUR million

	2010	2013	2014	2015	2016	
Visos pajamos	4674	5156	5449	5894	6527	Total receipts
Darbdavių socialinės įmokos	2251	2699	2936	3230	3681	Employers' social contributions
faktinės	2197	2634	2873	3115	3550	actual
sąlyginės	54	65	63	115	131	imputed
Apdraustų asmenų socialinės įmokos	742	882	934	1027	1253	Social contributions by the protected persons
samdomieji darbuotojai	667	789	832	902	1016	employees
savarankiškai dirbantys asmenys	76	93	102	125	209	self-employed
socialinių išmokų gavėjai	105	70	21	25	29	recipients of social benefits
Valdžios sektoriaus įmokos	1633	1517	1537	1595	1540	General government contributions
centrinė valdžia	1272	1111	1157	1204	1159	central government
vietos valdžia	356	394	367	375	363	local government
Kitos pajamos	47	58	42	42	53	Other receipts

4. GRYNOSIOS (NETO) SOCIALINĖS APSAUGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS

NET EXPENDITURE ON SOCIAL PROTECTION BENEFITS

Siekiant gauti su kitomis Europos Sąjungos šalimis palyginamą statistinę informaciją, socialinės apsaugos pajamos ir išlaidos skaičiuojamos pagal Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemą (ESSPROS), kur socialinės apsaugos išlaidos yra bendrosios (bruto), t. y. neatskaičius socialinių išmokų gavėjams priskaičiuotų pajamų mokesčių ir socialinio draudimo įmokų (žr. 1–3 skyrių). Tačiau bendrųjų (bruto) duomenų apie socialinės apsaugos išlaidas nepakanka, nes ne visose šalyse gavėjams mokamos socialinės išmokos yra apmokestinamos pajamų mokesčiu ir socialinio draudimo įmokomis. Grynųjų (neto) socialinės apsaugos išmokų skaičiavimo tikslas – išmatuoti mokesčių sistemos poveikį bendrosioms (bruto) socialinės apsaugos išlaidoms.

4.1. Bendrosios (bruto) ir grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms pagal funkcijas

Gross and net expenditure on social protection benefits by function

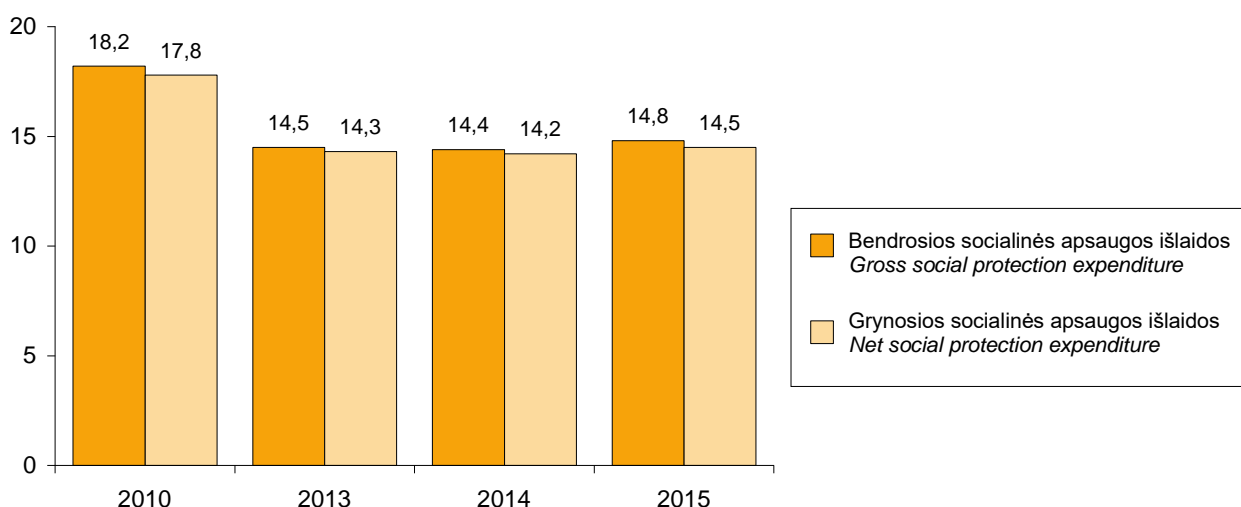
Mln. Eurų
EUR million

	Bendrosios (bruto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms <i>Gross expenditure on social protection benefits</i>				Grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms* <i>Net expenditure on social protection benefits*</i>				
	2010	2013	2014	2015	2010	2013	2014	2015	
Iš viso	5100,7	5064,6	5282,5	5542,0	4998,7	4991,6	5206,0	5441,3	Total
Liga ir (arba) sveikatos priežiūra	1331,7	1426,3	1498,9	1676,4	1310,7	1398,2	1468,9	1634,2	<i>Sickness and/or health care</i>
Negalia	512,3	482,5	494,5	506,5	512,3	482,5	494,5	506,5	<i>Disability</i>
Senatvė	2058,2	2250,9	2439,8	2449,7	2058,2	2250,9	2439,8	2449,7	<i>Old-age</i>
Našlystė	157,1	153,5	157,1	162,1	157,1	153,5	157,1	162,1	<i>Survivors'</i>
Šeima ir (arba) vaikai	613,1	391,1	396,4	415,2	540,3	353,9	357,3	371,7	<i>Family and/or children</i>
Nedarbas	221,3	137,5	122,6	189,2	213,1	129,8	115,2	174,2	<i>Unemployment</i>
Būstas	7,1	10,5	16,4	20,7	7,1	10,5	16,4	20,7	<i>Housing</i>
Kitur nepriskirta socialinė atskirtis	199,8	212,4	156,8	122,4	199,8	212,4	156,8	122,4	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

4.2. Bendrosios ir grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su BVP¹

Gross and net expenditure on social protection benefits, compared to GDP¹

Procentais
Per cent

¹ Nacionalinių sąskaitų rodikliai paskaičiuoti pagal Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (ESS 2010) metodologinius reikalavimus.

National accounts indicators calculated according to the methodological requirements of the European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010).

5. EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIŲ STATISTINIAI RODIKLIAI

STATISTICAL DATA OF THE EU COUNTRIES

5.1. Socialinės apsaugos išlaidos, palyginti su BVP, 2010–2015 m. Social protection expenditure, compared to GDP, 2010–2015

Procentais
Per cent

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ES 28¹	28,6*	28,3*	28,7*	28,9*	28,7*	...	EU 28¹
Airija	25,3	24,5	24,4	23,5	21,8	16,7	<i>Ireland</i>
Austrija	29,8	29,0	29,3	29,8	30,0	30,2	<i>Austria</i>
Belgija	29,4	29,7	29,6	30,1	30,2	30,4	<i>Belgium</i>
Bulgarija	17,0	16,5	16,6	17,6	18,5	17,9	<i>Bulgaria</i>
Čekija	20,1	20,1	20,4	20,2	19,7	19,1	<i>Czech Republic</i>
Danija	32,4	32,1	32,0	32,5	32,9	32,3	<i>Denmark</i>
Estija	17,6	15,6	15,0	14,9	15,1	16,4	<i>Estonia</i>
Graikija	25,9*	27,3*	28,0*	26,3*	26,1*	26,5*	<i>Greece</i>
Ispanija	24,6	25,3	25,5	25,8	25,4*	24,7*	<i>Spain</i>
Italija	28,9	28,5	29,3	29,8	29,9*	30,0*	<i>Italy</i>
Jungtinė Karalystė	29,1	29,1	29,3	28,4	27,5	28,8*	<i>United Kingdom</i>
Kipras	19,9	21,5	22,3	24,2	21,7	22,0	<i>Cyprus</i>
Kroatija	21,1	20,7	21,1	22,0	21,6	21,3	<i>Croatia</i>
Latvija	18,3	15,3	14,4	14,6	14,5	14,9*	<i>Latvia</i>
Lenkija	19,7*	18,7	18,9	19,4	19,1	...	<i>Poland</i>
Lietuva	19,0	16,9	16,2	15,3	15,2	15,6*	<i>Lithuania</i>
Liuksemburgas	22,7	21,9	22,8	23,2	22,7	22,0	<i>Luxembourg</i>
Malta	19,3	18,9	19,1	18,9	18,3	17,5	<i>Malta</i>
Nyderlandai	29,7	30,2	31,0	31,2	30,9	30,2	<i>Netherlands</i>
Portugalija	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	<i>Portugal</i>
Prancūzija	32,9	32,7	33,5	33,9	34,2	33,9	<i>France</i>
Rumunija	17,3	16,4	15,4	14,9	14,8	14,6	<i>Romania</i>
Slovakija	18,2	17,8	18,0	18,3	18,5	18,3*	<i>Slovakia</i>
Slovėnija	24,4	24,5	24,9	24,9	24,1	23,9*	<i>Slovenia</i>
Suomija	29,3	28,9	30,1	31,1	31,9	31,6	<i>Finland</i>
Švedija	28,6	28,2	29,3	30,0	29,5	29,3*	<i>Sweden</i>
Vengrija	22,6	21,7	21,4	20,8	19,9	20,2	<i>Hungary</i>
Vokietija	29,8	28,6	28,7	29,0	29,0	29,2*	<i>Germany</i>

 Eurostato duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

¹ 2010–2012 m. – ES 27.
In 2010–2012 – EU 27.

5.2. Išlaidos pensijoms, palyginti su BVP, 2010–2015 m. *Expenditure on pensions, compared to GDP, 2010–2015*

Procentais
Per cent

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ES 28¹	12,6*	12,6*	12,8*	13,0*	12,9*	...	EU 28¹
Airija	7,8	7,5	7,8	7,8	7,2	5,6	<i>Ireland</i>
Austrija	14,6	14,3	14,5	14,8	14,9	14,8	<i>Austria</i>
Belgija	11,7	11,9	11,9	12,3	12,4	12,7	<i>Belgium</i>
Bulgarija	8,7	8,1	8,1	8,6	8,8	8,6	<i>Bulgaria</i>
Čekija	8,8	9,2	9,3	9,3	9,0	8,7	<i>Czech Republic</i>
Danija	12,6	12,7	12,7	13,4	14,0	13,5	<i>Denmark</i>
Estija	8,7	7,8	7,6	7,6	7,6	8,2	<i>Estonia</i>
Graikija	14,8*	16,4*	17,7*	16,7*	17,2*	17,8*	<i>Greece</i>
Ispanija	10,5	11,1	11,8	12,6	12,8	12,7*	<i>Spain</i>
Italija	15,5	15,5	16,1	16,5	16,5*	16,6*	<i>Italy</i>
Jungtinė Karalystė	11,4	11,4	11,7	11,5	11,5	11,5*	<i>United Kingdom</i>
Kipras	7,5	7,9	8,6	9,8	10,5	10,9	<i>Cyprus</i>
Kroatija	10,6	10,4	10,6	10,9	11,0	10,8	<i>Croatia</i>
Latvija	10,1	8,6	8,2	8,2	7,9	7,7*	<i>Latvia</i>
Lenkija	11,8*	11,3	11,5	11,9	11,8	...	<i>Poland</i>
Lietuva	8,4	7,6	7,6	7,2	7,0	6,9*	<i>Lithuania</i>
Liuksemburgas	9,2	9,2	9,6	9,6	9,4	9,2	<i>Luxembourg</i>
Malta	9,4	9,1	9,2	8,8	8,3	7,8	<i>Malta</i>
Nyderlandai	12,4	12,7	13,1	13,2	13,3	13,1	<i>Netherlands</i>
Portugalija	13,7	14,4	14,5	15,7	15,6	15,0	<i>Portugal</i>
Prancūzija	14,3	14,5	14,8	15,0	15,1	15,0	<i>France</i>
Rumunija	9,3	9,1	8,7	8,3	8,2	8,1	<i>Romania</i>
Slovakija	8,2	8,1	8,3	8,4	8,7	8,6*	<i>Slovakia</i>
Slovėnija	11,0	11,2	11,4	11,7	11,2	11,0*	<i>Slovenia</i>
Suomija	12,2	12,0	12,5	13,0	13,4	13,1	<i>Finland</i>
Švedija	11,3	11,1	11,6	11,9	11,4	11,2*	<i>Sweden</i>
Vengrija	10,8	10,8	9,4	9,4	9,0	8,8	<i>Hungary</i>
Vokietija	12,4	11,9	11,9	11,9	11,8	11,8*	<i>Germany</i>

 Eurostato duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

¹ 2010–2012 m. – ES 27.
In 2010–2012 – EU 27.

5.3. Socialinės apsaugos išmokos pagal funkcijų grupes, palyginti su visomis išlaidomis socialinės apsaugos išmokoms, 2015 m.

Social protection benefits by function, compared to the total expenditure on social protection benefits, 2015

Procentais
Per cent

	Senatvė ir našlystė <i>Old-age and survivors'</i>	Liga ir (arba) sveikatos prižiūra <i>Sickness and/or health care</i>	Negalia <i>Disability</i>	Šeima ir (arba) vaikai <i>Family and/or children</i>	Nedarbas <i>Unemployment</i>	Būstas ir kitur nepriskirta socia- linė atskirtis <i>Housing and social exclusion not elsewhere classified</i>	
Airija	32,9	32,7*	5,7	12,4	12,2	4,1	<i>Ireland</i>
Austrija	50,3	25,4	6,7	9,6	5,6	2,3	<i>Austria</i>
Belgija	41,5	29,2	8,1	7,3	10,7	3,1	<i>Belgium</i>
Bulgarija	50,2	26,8	7,6	10,9	2,9	1,6	<i>Bulgaria</i>
Čekija	47,3	31,7	6,6	8,8	2,7	3,0	<i>Czech Republic</i>
Danija	43,7	20,2	13,0	11,2	4,9	7,0	<i>Denmark</i>
Estija	43,9	28,5	11,4	12,8	2,7	0,7	<i>Estonia</i>
Graikija	65,4*	19,5*	6,4*	4,1*	4,0*	0,6*	<i>Greece</i>
Ispanija	49,8*	27,3*	7,2*	5,3*	9,0*	1,4*	<i>Spain</i>
Italija	58,4*	23,0*	5,8*	6,0*	5,9*	0,9*	<i>Italy</i>
Jungtinė Karalystė	41,2*	34,8*	6,0*	9,6*	1,4*	7,0*	<i>United Kingdom</i>
Kipras	54,9	22,2	3,3	6,2	5,7	7,7	<i>Cyprus</i>
Kroatija	43,7	33,5	12,2	7,1	2,4	1,1	<i>Croatia</i>
Latvija	50,2*	24,6*	9,3*	10,7*	3,9*	1,3*	<i>Latvia</i>
Lenkija	<i>Poland</i>
Lietuva	47,3*	30,3*	9,2*	7,5*	3,4*	2,3*	<i>Lithuania</i>
Liuksemburgas	38,5	24,7	11,1	15,5	6,6	3,7	<i>Luxembourg</i>
Malta	51,2	32,9	3,7	6,7	3,0	1,5	<i>Malta</i>
Nyderlandai	42,4	33,0	9,5	3,9	5,2	6,0	<i>Netherlands</i>
Portugalija	58,3	24,3	7,3	4,7	4,6	0,9	<i>Portugal</i>
Prancūzija	45,6	28,6	6,4	7,7	6,2	5,5	<i>France</i>
Rumunija	55,2	26,6	7,4	8,8	0,7	1,4	<i>Romania</i>
Slovakija	45,9*	31,2*	8,8*	9,1*	2,9*	2,0*	<i>Slovakia</i>
Slovėnija	48,3*	32,3*	5,7*	7,6*	2,7*	3,3*	<i>Slovenia</i>
Suomija	42,4	23,3	10,4	10,3	8,5	5,1	<i>Finland</i>
Švedija	43,1*	26,2*	11,7*	10,5*	3,7*	4,9*	<i>Sweden</i>
Vengrija	49,2	28,2	6,9	12,0	1,6	2,1	<i>Hungary</i>
Vokietija	39,1*	34,7*	8,1*	11,3*	3,7*	3,0*	<i>Germany</i>

 Eurostato duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

5.4. Socialinės apsaugos išlaidos vienam gyventojui, išreikštos perkamosios galios standartais, 2010–2015 m. Social protection expenditure per capita based on purchasing power standards, 2010–2015

Apskaičiuota taikant PGP
Calculated using PPPs

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ES 28¹	7275,7*	7414,7*	7644,1*	7729,9*	7904,7*	...	EU 28¹
Airija	7545,8	7556,0	7741,5	7488,6	7321,0	7505,8	Ireland
Austrija	9605,3	9685,3	10126,7	10371,7	10675,0	11012,5	Austria
Belgija	8799,6	9059,3	9234,2	9504,2	9892,8	10274,8	Belgium
Bulgarija	1921,5	2038,0	2116,0	2300,9	2540,8	2664,1	Bulgaria
Čekija	4500,6	4546,3	4690,5	4778,1	5010,4	5214,9	Czech Republic
Danija	10156,4	10194,8	10400,0	10762,7	11060,6	11326,6	Denmark
Estija	2944,4	2918,4	3012,6	3050,8	3243,1	3679,8	Estonia
Graikija	5515,3*	5363,0*	5271,9*	4941,1*	4987,5*	5177,5*	Greece
Ispanija	5791,1	5887,0	5906,8	5969,3	6086,9*	6262,8*	Spain
Italija	7775,9	7753,6	7849,2	7762,6	7821,8*	8201,4*	Italy
Jungtinė Karalystė	7626,8	7763,4	7993,0	7759,5	7840,4	8499,9*	United Kingdom
Kipras	4904,5	5215,0	5233,6	5339,0	4860,9	5162,1	Cyprus
Kroatija	3147,6	3165,4	3317,2	3477,5	3509,1	3594,8	Croatia
Latvija	2485,5	2296,6	2362,0	2516,8	2598,7	2841,3*	Latvia
Lenkija	3397,1*	3476,1	3706,5	3835,5	3930,6	...	Poland
Lietuva	2965,9	2990,3	3122,2	3125,6	3300,2	3542,6*	Lithuania
Liuksemburgas	13086,3	13329,5	13879,9	14626,3	14924,1	15013,7	Luxembourg
Malta	4008,3	3978,2	4188,3	4220,6	4477,8	4641,3	Malta
Nyderlandai	10047,3	10320,7	10708,9	10827,7	10825,1	10995,7	Netherlands
Portugalija	5161,3	5040,3	5107,2	5543,9	5543,7	5618,4	Portugal
Prancūzija	9238,0	9426,8	9833,0	10189,7	10460,2	10818,0	France
Rumunija	2307,8	2275,8	2241,1	2245,4	2350,1	2550,8	Romania
Slovakija	3654,1	3675,0	3816,8	3952,0	4105,0	4295,1*	Slovakia
Slovėnija	5125,5	5266,5	5323,0	5297,3	5414,3	5683,8*	Slovenia
Suomija	8492,6	8673,6	9118,8	9385,2	9742,2	10051,5	Finland
Švedija	9016,7	9185,5	9701,2	9703,8	9786,3	10206,5*	Sweden
Vengrija	3879,0	3896,0	3886,2	3933,4	3975,5	4272,5	Hungary
Vokietija	9119,4	9423,2	9723,8	9912,7	10314,7	10767,8*	Germany

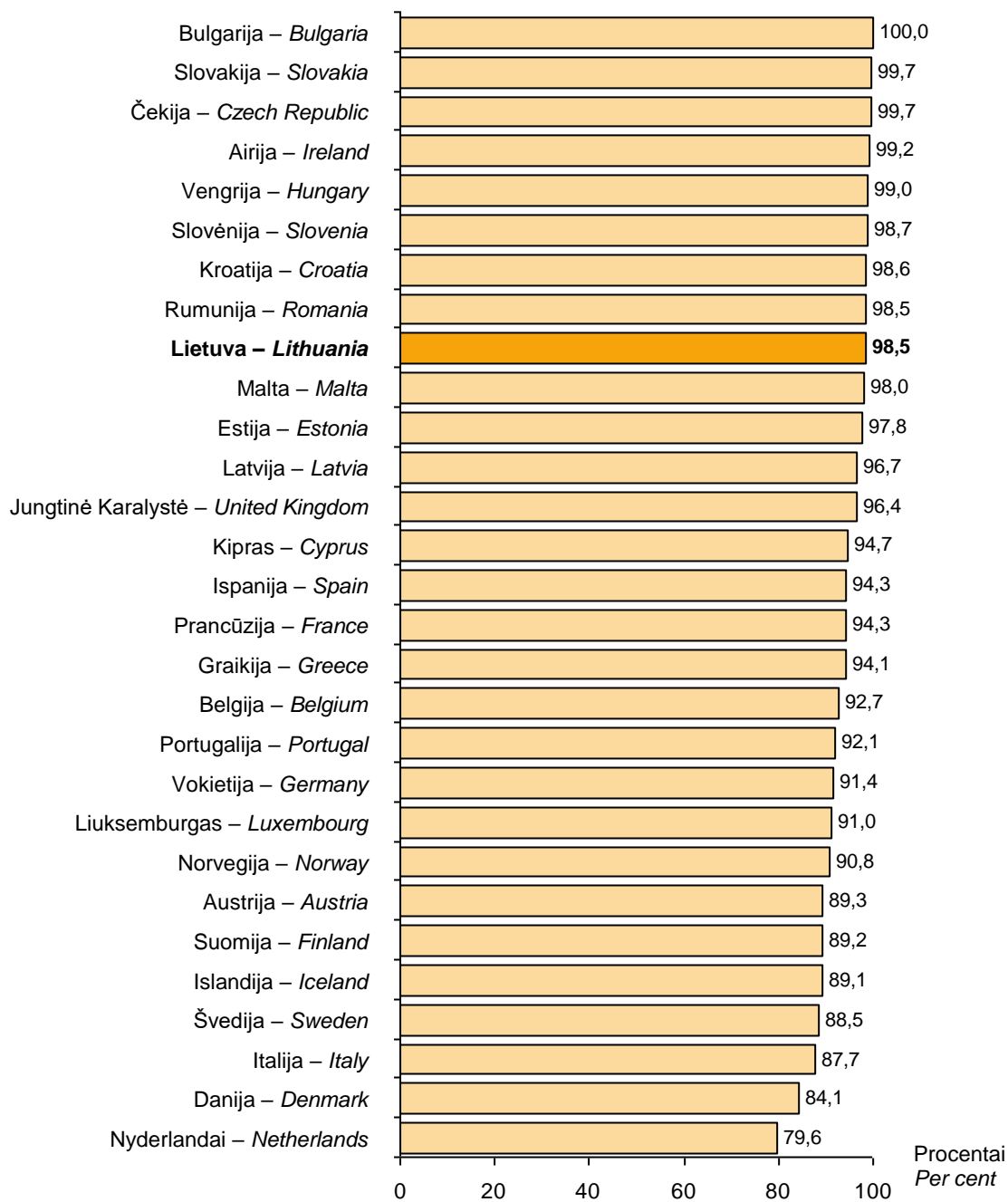

Eurostat duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

¹ 2010–2012 m. – ES 27.
In 2010–2012 – EU 27.

5.5. Grynosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su bendrosiomis (bruto) socialinės apsaugos išlaidomis išmokoms, 2014 m.

Net social protection as a percentage of gross social protection, 2014

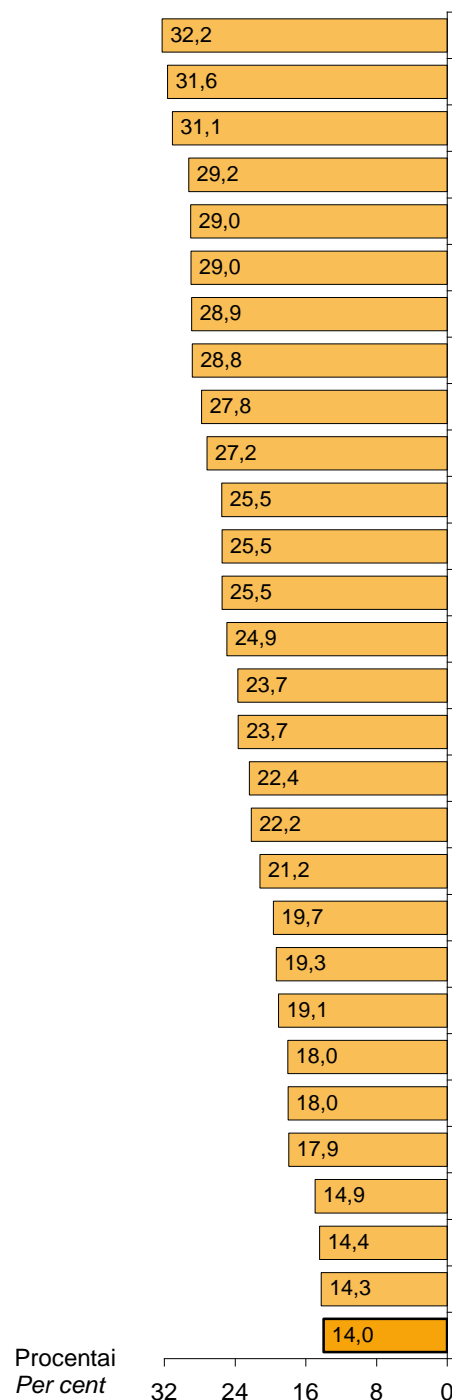
Eurostato duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

5.6. Bendrosios (bruto) ir gryniosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms, palyginti su BVP, 2014 m.

Gross and net expenditure on social protection benefits, compared to GDP, 2014

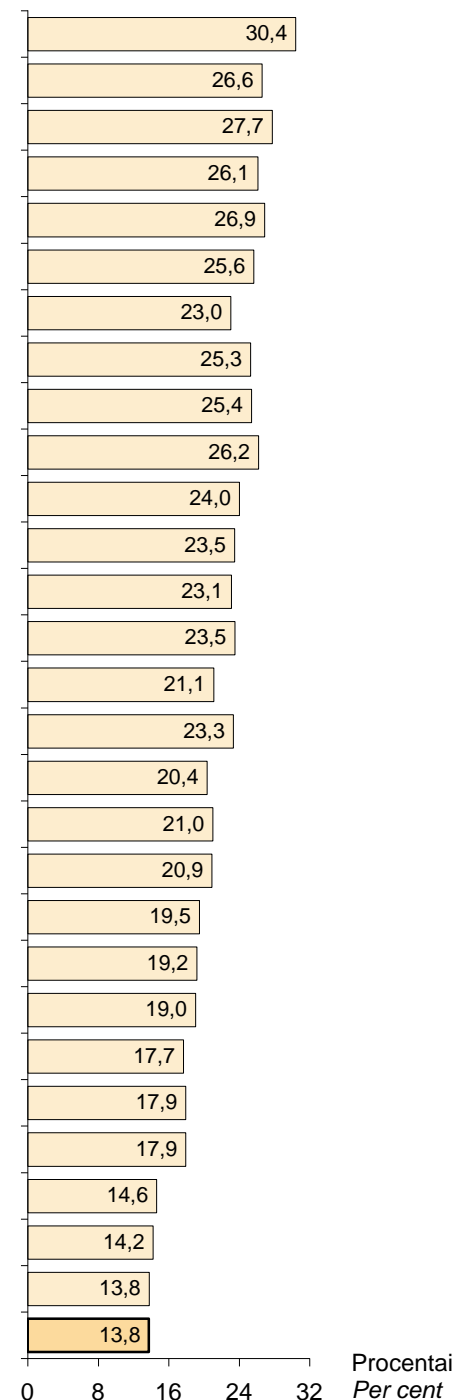
Bendrosios (bruto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms

Expenditure on gross social protection benefits

Gryniosios (neto) socialinės apsaugos išlaidos išmokoms

Expenditure on net social protection benefits

Eurostato duomenų bazė, 2017 m. gruodžio 11 d.
Eurostat's database, 11 December 2017.

SĄVOKOS IR RODIKLIŲ APIBRĖŽTYS

Administracinės išlaidos – išlaidos socialiai remtiniams asmenims registruoti, įmokoms rinkti, pašalpoms ir finansams administruoti ir bendros valdymo išlaidos.

Administracinėmis išlaidomis nelaikomos ministerijų ir kitų valstybės institucijų, atsakingų už bendrą socialinę politiką, išlaidos.

Bazinė socialinė išmoka – rodiklis socialinės apsaugos išmokoms apibrėžti ir apskaičiuoti, kurio dydį teisės aktais nustatyta tvarka tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Bendrasis vidaus produktas (BVP) apibrėžiamas kaip galutinė šalyje per tam tikrą laikotarpį sukurtų prekių ir paslaugų vertė. BVP yra vienas iš pagrindinių rodiklių, apibūdinančių šalies ekonomikos išsivystymo lygį, o jo kitimo tempas ir bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) plačiai naudojami tarptautiniams palyginimams ir ekonominei analizei atlikti.

Bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį.

Darbo jėga – visi užimti gyventojai ir bedarbiai.

Išmokos natūra teikiamos prekėmis ir paslaugomis. Jos gali būti teikiamos tiesiogiai ar atlyginant išlaidas. Išlaidų atlyginimas – išmokomis pinigais gavėjui kompensuojamos visos ar dalis dokumentais pagrįstų išlaidų nustatytoms prekėms ar paslaugoms. Tiesiogiai paslaugos teikiamos ir nesant išankstinių gavėjo išlaidų.

Išmokos pinigais – pašalpos, mokamos pinigais. Jos mokamos nereikalaujant įrodyti faktinių išlaidų.

Fiskalinės išmokos – socialinė apsauga, teikiama mokesčių lengvatų, kurios būtų apibrėžiamos kaip socialinės apsaugos išmokos, jeigu būtų mokamos pinigais, forma. Neįskaičiuojamos mokesčių lengvatos, skatinančios socialinės apsaugos teikimą arba privačiojo draudimo planus.

Grynosios socialinės apsaugos išmokos (ribotasis metodas) – socialinės išmokos, atėmus gyventojų pajamų mokesčius ir socialinio draudimo įmokas, kurias išmokų gavėjai sumokėjo nuo socialinių išmokų pinigais, pridėjus, jei taikytina, likutinę fiskalinę išmoką.

Kitos išlaidos – palūkanos, pajamų ar turto mokesčiai bei panašios išlaidos.

Kitos pajamos – palūkanos, labdara ir panašios pajamos.

Likutinė fiskalinė išmoka – fiskalinės išmokos visos vertės dalis, susijusi su apmokestinimo, taikomo socialinėms išmokoms, nuolaida (skirtingai nei dalis, susijusi su apmokestinimo, taikomo visų kitų rūšių pajamoms, nuolaida).

Nedarbo lygis – rodiklis, išreiškiamas bedarbių ir darbo jėgos santykiu.

Neto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, atskaičius darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį.

Perkamosios galios paritetai (PGP) – valiutų perskaičiavimo santykiai, naudojami vietoj oficialių valiutų santykių ekonominiams rodikliams, išreikštiems nominaliomis nacionalinėmis valiutomis, perskaičiuoti į bendrą dirbtinę valiutą – perkamosios galios standartą. PGP pašalina kainų lygių skirtumų tarp šalių poveikį ir leidžia atlikti realius apimties palyginimus.

Perkamosios galios standartas (PGS) – bendras pasirinktas dirbtinis valiutos vienetas, naudojamas suvestinių ekonominių rodiklių apimčiai išreikšti, siekiant taip atlikti erdvinis palyginimus, kad būtų pašalintas kainų lygių skirtumų tarp valstybių narių poveikis. Suvestinių ekonominių rodiklių apimtis, išreikšta PGS, gaunama jų pradinę vertę nacionalinės valiutos vienetais padalijus iš atitinkamo PGP.

Skurdo rizikos gylys – procentais išreikštas skirtumas tarp skurdo rizikos ribos ir asmenų, gyvenančių žemiau skurdo ribos, ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos.

Skurdo rizikos lygis – asmenų, kurių ekvivalentinės piniginės disponuojamosios pajamos mažesnės už skurdo rizikos ribą, dalis.

Socialinės apsaugos išlaidas sudaro socialinės apsaugos išmokos pinigais ir natūra, administracinės ir kitos išlaidos.

Socialinės apsaugos išmokos – socialinės apsaugos programų pervedimai namų ūkiams ir asmenims pinigais ar natūra, siekiant palengvinti jiems apibrėžtų rizikos veiksnių arba poreikių naštą.

Socialinės apsaugos pajamos sudaro socialinės įmokos, valdžios sektoriaus įmokos ir kitos pajamos.

Socialinės įmokos – išlaidos, kurias savo darbuotojų vardu padengia darbdaviai arba patys apdraustieji asmenys, kad įgytų teisę į socialines išmokas.

Užimti gyventojai – 15 metų ir vyresni asmenys, dirbantys bet kokį darbą, gaunantys už jį darbo užmokestį pinigais ar natūra arba turintys pajamų ar pelno.

Vadovaujantis Užimtumo rėmimo įstatymu, **bedarbis** yra nedirbantis darbingo amžiaus darbingas asmuo, nesimokantis pagal dieninę ar nuolatinę mokymo formą, įstatymų numatyta tvarka įsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje kaip ieškantis darbo ir pasirengęs dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse.

Gyventojų užimtumo tyrime bedarbiu yra laikomas nedirbantis 15–74 metų amžiaus asmuo, kuris aktyviai ieško darbo (per paskutiniąsias keturias savaites) ir per apibrėžtą laikotarpį (dvi savaites) gali pradėti dirbti.

Užimtumo lygis – rodiklis, išreiškiamas pasirinktos amžiaus grupės užimtų gyventojų ir to paties amžiaus visų gyventojų skaičiaus santykiu.

Valdžios sektoriaus įmokos – centrinės valdžios, vietos valdžios ir socialinės apsaugos fondų išlaidos socialinės apsaugos išmokoms.

Valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydis yra tvirtinamas Vyriausybės ir negali būti mažesnis nei 110 proc. nuo bazinės socialinės išmokos.

METODINĖ INFORMACIJA APIE SOCIALINĖS APSAUGOS IŠMOKAS PAGAL ESSPROS

Liga ir (arba) sveikatos priežiūra

Ambulatorinė sveikatos priežiūra – sveikatos priežiūros paslaugos, teikiamos remtiniams asmenims poliklinikoje, ambulatorijose, gydytojų ir odontologų kabinetuose, pirminės sveikatos priežiūros centruose, ligoninių ambulatoriniuose skyriuose ar namuose. Šiai kategorijai taip pat priskiriami gydytojo išrašyti vaistai ar tiesiogiai teikiami medikamentai, kraujas ir plazma, kai jie yra ambulatorinės sveikatos priežiūros dalis.

Ligos (laikinojo nedarbingumo) pašalpa mokama asmeniui, apdraustam socialiniu ligos ar motinystės draudimu.

Už pirmąsias dvi nedarbingumo dienas ligos pašalpą moka darbdavys, o nuo trečiosios nedarbingumo dienos ji mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF) lėšų.

Darbdavio mokama ligos pašalpa už pirmąsias dvi kalendorines dienas negali būti mažesnė negu 80 proc. ir didesnė negu 100 proc. pašalpos gavėjo vidutinio uždarbio. Iš VSDF lėšų nuo trečiosios kalendorinės nedarbingumo dienos iki 2009 m. gegužės 1 d. buvo mokama 85 proc. kompensuojamojo uždarbio dydžio ligos pašalpa. Nuo 2009 m. gegužės 1 d. trečiąją–septintąją nedarbingumo dieną pašalpos dydis sudaro 40 proc. kompensuojamojo uždarbio, nuo aštuntosios nedarbingumo dienos – 80 proc. kompensuojamojo uždarbio. Nuo 2015 m. sausio 1 d. nuo trečiosios nedarbingumo dienos mokama 80 proc. darbo užmokesčio dydžio pašalpa. Ši pašalpa negali būti mažesnė už einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.

Ligos pašalpa sergančiam šeimos nariui ar vaikui slaugyti yra mokama nuo pirmosios nedarbingumo dienos iš VSDF lėšų ir sudaro 85 proc. kompensuojamojo darbo užmokesčio.

Stacionarinė sveikatos priežiūra – sveikatos priežiūros paslaugos, teikiamos remtiniams asmenims ligoninėse, sanatorijose ir panašiose įstaigose ne trumpiau nei 24 val. per parą, įskaitant maitinimo ir apgyvendinimo paslaugas.

Negalia

Profesinės reabilitacijos pašalpa nuo 2005 m. liepos 1 d. mokama asmenims, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba nustatė profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, jeigu šie asmenys dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje. Asmenims, apdraustiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, profesinės reabilitacijos pašalpa mokama iš VSDF biudžeto lėšų. Neapdraustiems asmenims, kol jie dalyvauja reabilitacijos programoje, iš valstybės biudžeto mokama 2 bazinių pensijų dydžio profesinės reabilitacijos pašalpa.

Šalpos kompensacijos mokamos tėvams (jėviams), kurie iki 1995 m. sausio 1 d. ne mažiau kaip 10 metų (nuo 2015 sausio 1 d. – 8 metus) slaugė namuose vaikus invalidus arba I, II grupės invalidus nuo vaikystės, motinoms, kurios iki

1995 m. sausio 1 d. pagimdė penkis ar daugiau vaikų ir išaugino juos iki 8 metų, kai jie pripažįstami netekusiais 60 proc. ir daugiau darbingumo. Šalpos kompensacijų dydis – 1,5 bazinės pensijos.

Šalpos pensijos mokamos asmenims, pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais iki tos dienos, kai jiems sukako 24 metai, taip pat asmenims, kurie dėl ligos ar traumos, atsiradusios iki jiems sukako 24 metai, padarinių pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais po 24 metų sukakties dienos, tėvams (itėvams), globėjams ar rūpintojams, pripažintiems netekusiais 60 proc. ir daugiau darbingumo, ne mažiau kaip 15 metų slaugiusiems namuose neįgaliuosius, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, motinoms, pagimdžiusioms ir iki 8 metų išauginusioms penkis ar daugiau vaikų, pripažintoms netekusiomis 60 proc. ir daugiau darbingumo.

Nuo 2006 m. neįgaliesiems studentams teikiama finansinė parama – 50 proc. valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio **tikslinė išmoka specialiesiems poreikiams tenkinti**.

Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo pensija mokama nuo 2005 m. liepos 1 d. asmenims, kurie Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais. Darbingumo lygis nustatomas asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus.

Nuo 2005 m. liepos 1 d. vaikams neįgalumo lygį, o asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus – darbingumo lygį nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Nuo 2007 m. liepos 1 d. asmenims, įgijusiems ilgesnį nei 30 metų stažą, prie gaunamos netekto darbingumo (invalidumo) pensijos skiriamas priedas už kiekvienus jų išdirbtus visus stažo metus, viršijančius 30 metų. Šio priedo dydis apskaičiuojamas dauginant 3 proc. bazinės pensijos iš kiekvienų išdirbtų stažo metų, viršijančių 30 metų stažą, skaičiaus ir yra individualus kiekvienam pensijos gavėjui.

Senatvė

Išankstinė senatvės pensija iki 2012 m. buvo mokama asmenims, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai, turintiems būtinąjį (30 metų) draudimo stažą ir paskutinius 12 mėnesių registruotiems bedarbiais. Nuo 2012 m. ši pensija skiriama visiems būtinąjį (30 metų) draudimo stažą turintiems asmenims, kurie negauna jokių kitų valstybinio socialinio draudimo, valstybinių ar šalpos pensijų, o iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

Pensijų anuitetas – dalyviui iki gyvos galvos mokama periodinė pensinė išmoka, kurios visa išmokėjimo rizika tenka išmokų mokėtojui – gyvybės draudimo įmonei. Pensijų anuitetas yra mokamas pensijų anuiteto sutarties, sudarytos su gyvybės draudimo įmone, vykdančia pensijų anuitetų veiklą, ir apmokėtos vienkartinę įmoka iš pensijų fondo dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, pagrindu. Pensijų anuitetas yra privalomas, kai pensijų fondo dalyviui apskaičiuoto bazinio pensijų anuiteto dydis yra ne mažesnis kaip pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio.

Šalpos kompensacijos mokamos tėvams (itėvams), kurie iki 1995 m. sausio 1 d. ne mažiau kaip 10 metų (nuo 2015 sausio 1 d. – 8 metus) slaugė namuose vaikus invalidus arba I ar II grupės invalidus nuo vaikystės, motinoms, kurios iki 1995 m. sausio 1 d. pagimdė penkis ar daugiau vaikų ir išaugino juos iki 8 metų. Šalpos kompensacijos skiriamos asmenims, sukakusiems penkeriais metais mažesnę už senatvės pensijos amžių, ir yra 1,5 bazinės pensijos dydžio.

Šalpos pensijos mokamos sukakusiems senatvės pensijos amžių tėvams (itėvams), globėjams ar rūpintojams, ne mažiau kaip 15 metų slaugiusiems namuose neįgaliuosius, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, motinoms, išauginusioms penkis ar daugiau vaikų iki 8 metų ir sukakusioms senatvės pensijos amžių. Šalpos pensijų dydis lygus bazinės pensijos dydžiui.

Šalpos pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos nuo 2006 m. sausio 1 d. iš esmės nesikeitė, bet teisę gauti šalpos pensijas įgijo ir sukakę senatvės pensijos amžių asmenys, kurie neturi teisės gauti jokios rūšies pensijos.

Valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją sudaro dvi dalys: pagrindinė, lygi 110 proc. valstybinio socialinio draudimo bazinės pensijos ir vienoda visiems gavėjams, turintiems būtinąjį (30 metų) draudimo stažą, ir papildoma, priklausanti nuo įgyto draudimo stažo bei gauto uždarbio, nuo kurio buvo mokėtos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos.

Nuo 2007 m. liepos 1 d. asmenims, įgijusiems ilgesnį nei 30 metų stažą, prie jų gaunamos senatvės pensijos skiriamas priedas už kiekvienus, 30 metų viršijančius stažo metus. Šio priedo dydis skaičiuojamas dauginant 3 proc. bazinės pensijos iš metų, viršijančių 30 metų stažą, skaičiaus ir yra individualus kiekvienam pensijos gavėjui.

Vienkartinės išmokos senatvės pensijos amžiaus pensijų fondų dalyviams. Jei pensijų kaupimo bendrovės dalyviui apskaičiuotas bazinis pensijų anuitetas yra mažesnis nei pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio (2016 m. – 112 EUR), tada dalyvis yra atleidžiamas nuo prievolės įsigyti pensijų anuitetą ir sukaupta suma gali būti išmokėta kaip periodinė ar vienkartinė išmoka.

Našlystė

Teisę gauti **šalpos našlaičių pensiją** turi mirusiojo vaikai (jvaikiai), nesukakę 18 metų ar sukakę 18 metų ir besimokantys dieniniuose mokymo įstaigų skyriuose, tačiau ne vyresni nei 24 metų, taip pat sukakę 18 metų ir pripažinti invalidais iki tos dienos, kai jiems sukako 18 metų. Šalpos našlaičių pensijos dydis – 0,5 bazinės pensijos.

Valstybinė našlių ir našlaičių pensija mokama našliams ir našlaičiams mirus asmeniui, gavusiam ar galėjusiam gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją, ta pačia tvarka ir dalimis kaip ir valstybinė socialinio draudimo pensija.

Valstybinę socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensiją turi teisę gauti mirusiojo sutuoktinis ir vaikai, jei mirusysis buvo įgijęs teisę gauti arba gavo valstybinę socialinio draudimo invalidumo ar senatvės pensiją.

Nuo 2007 m. sausio 1 d. našlių pensijos skiriamos visiems sukausiems senatvės pensijos amžių našliams (našlėms), nepriklausomai nuo jų amžiaus sutuoktinio mirties metu, jeigu sutuoktinis buvo įgijęs bent minimalų stažą. Visiems našliams (našlėms), įgijusiems teisę gauti našlių pensijas po 2007 m. sausio 1 d., skiriamos vienodo dydžio našlių pensijos. Įteisintas našlių pensijos bazinis dydis negali būti mažesnis nei 21 EUR.

Visos jau paskirtos našlių pensijos, mokamos sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus arba pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais asmenims ir mažesnės už našlių pensijos bazinį dydį, padidintos iki našlių pensijos bazinio dydžio.

Nuo 2007 m. sausio 1 d. našlaičių pensija padidinta nuo 30 iki 50 proc. mirusiajam priklausiusios ar galėjusios priklausyti pensijos dydžio.

Vienartinė draudimo išmoka mirus apdraustajam nelaimingų atsitikimų darbe draudimu – apdraustajam mirus dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba ūmios profesinės ligos, pripažintų draudiminiais įvykiais, mirusiojo šeimai išmokama 100 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio vienartinė išmoka. Ši išmoka lygiomis dalimis išmokama kiekvienam mirusiojo šeimos nariui.

Apdraustajam mirus dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš jo arba nuo ūmios profesinės ligos, pripažintų draudiminiais įvykiais, teisę į **periodinę draudimo išmoką mirus apdraustajam** turi nedarbingi asmenys, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą.

Vienartinė sukaupų lėšų išmoka paveldėtojams dalyvio mirties atveju (pensijų fondai) – Pensijų fondo dalyvio mirties atveju įstatymų nustatyta tvarka (pagal Civilinį kodeksą ar testamentą) paveldima jam priklausanti pensijų turto dalis. Paveldėtos lėšos paveldėtojams išmokamos pinigais.

Šeima ir (arba) vaikai

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos skirtos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymui ir priežiūrai, organizuojamai savivaldybių švietimo sistemos. Pagal ESSPROS įskaitomos savivaldybių biudžetų išlaidos vaikų iki trejų metų priežiūrai lopšeliuose ir lopšeliuose-darželiuose.

Išmoka vaikui 2007–2011 m. mokama: 0–3 metų amžiaus vaikui, kai šeima ar bendrai gyvenantys asmenys augina 1–2 vaikus, – 0,75 BSI, 3 ir daugiau vaikų, – 1,1 BSI; 3–18 metų amžiaus vaikui (taip pat asmeniui iki 24 metų amžiaus, kol jis mokosi ar studijuoja), kai šeima ar bendrai gyvenantys asmenys augina 1–2 vaikus, – 0,4 BSI, 3 ir daugiau vaikų, – 0,75 BSI per mėnesį.

Nuo 2009 m. kovo 1 d. išmoka 3 metų ir vyresniam vaikui buvo mokama, jei vidutinės pajamos vienam šeimos nariui ar bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 3 valstybės remiamų pajamų dydžiai (304 EUR).

Nuo 2012 m. sausio 1 d. išmoka vaikui mokama, jei vidutinės pajamos vienam šeimos nariui ar bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (153 EUR): 0–2 metų amžiaus vaikui – 0,75 BSI, 2–7 metų amžiaus vaikui – 0,4 BSI; 7–18 metų amžiaus vaikui (taip pat asmenims iki 24 metų amžiaus, kol jie mokosi ar studijuoja), kai šeima ar bendrai gyvenantys asmenys augina 3 ir daugiau vaikų, – 0,4 BSI per mėnesį.

Motinstės pašalpa yra 100 proc. kompensuojamo uždarbio dydžio ir mokama apdraustoms moterims už 70 kalendorinių dienų iki gimdymo ir 56 kalendorines dienas po gimdymo.

Nuo 2006 m. liepos 1 d. **tėvystės pašalpa** mokama tėvystės atostogų laikotarpiu nuo vaiko gimimo dienos iki kol vaikui sueis vienas mėnuo. Teisę gauti šią pašalpą turi tėvas, per paskutinius 24 mėnesius ne trumpiau kaip 12 mėnesių buvęs apdraustas ligos ir motinstės socialiniu draudimu bei yra pripažinęs tėvystę. Pašalpos dydis – 100 proc. kompensuojamojo uždarbio ir ne mažiau už einamųjų metų draudžiamųjų pajamų trečdalį.

Pasibaigus laikotarpiui po gimdymo, pradedama mokėti **motinstės / tėvystės pašalpa** tam iš apdraustųjų tėvų (jėvių) ar globėjų, kuris prižiūri vaiką. Nuo 2008 m. sausio 1 d. motinstės / tėvystės pašalpa nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos iki kol vaikui sueina vieni metai buvo mokama 100 proc., kol vaikui sukanka dveji metai – 85 proc. pašalpos gavėjo

kompensuojamojo uždarbio dydžio. Nuo 2010 m. liepos 1 d. pašalpa sumažinta iki 90 proc. kompensuojamojo darbo užmokesčio iki vaikai sueina vieni metai ir 75 proc. kompensuojamojo uždarbio iki vaikai sueina dveji metai.

Nuo 2011 m. liepos 1 d. leidžiama pasirinkti 1 arba 2 metų pašalpos mokėjimo laikotarpį: pasirinkus 1 metų laikotarpį, mokama 100 proc. kompensuojamojo darbo užmokesčio dydžio pašalpa, pasirinkus 2 metus, pirmaisiais metais mokama 70 proc., antraisiais – 40 proc. kompensuojamojo darbo užmokesčio dydžio pašalpa.

Nuo 2004 m. liepos 1 d. įsigaliojo išmokų vaikams įstatymas, pakeitęs Valstybinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus, įstatymą, kuris galiojo nuo 1995 m.

Nuo 2004 m. liepos 1 d. nėščiai moteriai, kuri pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą neturi teisės gauti motinystės pašalpos, iki gimdymo likus 70 kalendorinių dienų, skiriama 2 bazinių socialinių išmokų (BSI) dydžio **vienkartinė išmoka**.

Socialinė parama mokiniams skiriama mažas pajamas gaunančių šeimų mokiniams (nemokamas maitinimas, parama mokinio reikmenims įsigyti).

Stacionarios globos įstaigos vaikams – socialinės globos įstaigos, skirtos našlaičiams, tėvų globos netekusiems vaikams globoti.

Vaiko globos (rūpybos) išmoka mokama vaikui, globojamam šeimoje, šeimynoje ar vaikų globos įstaigoje jo globos (rūpybos) laikotarpiu. Išmokos dydis – 4 BSI. Pasibaigus globai (rūpybai), bet ne ilgiau kaip iki 24 metų amžiaus, pašalpa mokama dieniniuose mokymo įstaigų skyriuose besimokantiems ir nedirbantiems asmenims. Asmenims, gaunantiems našlaičių pensiją ir (arba) vaiko išlaikymui mokamą periodinę išmoką, vaiko globos (rūpybos) išmokos dydis yra lygus skirtumui tarp 4 BSI ir gaunamos našlaičių pensijos ir (arba) periodinės išmokos dydžio.

Už vaiką, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimynoje, nuo 2012 m. yra skiriamas ir kartą per mėnesį mokamas 4 bazinių socialinių išmokų dydžio (152 EUR) **globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas**.

Vienkartinė išmoka įsikurti skiriama našlaičiams ir tėvų globos netekusiems asmenims, pasibaigus vaiko globai (rūpybai) dėl pilnametystės, emancipacijos ar santuokos sudarymo. Išmoka gali būti panaudota būstui įsigyti ar įsikurti. Našlaičiai ir tėvų globos netekę asmenys gali gauti šią išmoką iki jiems sukanka 25 metai, jei jie nėra išlaikomi (nemokamai gauna nakvynę ir maistą) valstybės ar savivaldybės finansuojamoje įstaigoje. Šios išmokos dydis 75 BSI.

Vienkartinė išmoka vaikui – motinai / tėvui ar globėjui mokama 11 BSI (iki 2009 m. – 8 BSI) dydžio pašalpa. Ji mokama už kiekvieną gyvą gimusį kūdikį arba įvaikintą vaiką.

Nedarbas

Bedarbių teritorinio judumo rėmimas organizuojamas buvusiems teritorinėje darbo biržoje registruotiems bedarbiams, įsidarbinusiems darbo vietose, nutolusiose nuo jų gyvenamosios vietos, kai teritorinė darbo birža negali jiems pasiūlyti tinkamo darbo.

Įdarbinimo ir darbo paieškos paslaugas ir paramą bedarbiams ir ieškantiems darbo asmenims, taip pat darbdaviams, ieškantiems reikiamos kvalifikacijos darbuotojų, Lietuvos darbo birža ir jos teritorinės darbo biržos teikia nemokamai. Teikiamos įdarbinimo ir konsultavimo paslaugos bedarbiams, registruojamos ir viešai skelbiamos laisvos darbo vietos.

Nedarbo draudimo išmoka mokama kas mėnesį, bet ne ilgiau kaip 9 mėnesius ir priklauso nuo bedarbio nedarbo draudimo stažo.

Būstas

Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacija – teikiama šeimoms ir asmenims, turintiems teisę į socialinį būstą ir rinkos sąlygomis nuomojantiems būstą iš fizinių ar juridinių asmenų.

Kredito, paimto daugiabučiui namui atnaujinti (modernizuoti), palūkanų apmokėjimas. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendina daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, apmokamas kreditas ir palūkanos per kredito sutartyje nustatytą kredito grąžinimo laikotarpį.

Nuo 2004 m. balandžio 1 d. teisę gauti socialinę pašalpą ar išlaidų gyvenamiesiems namams šildyti, šalto ir karšto vandens kompensacijas turi šeimos (vieni gyvenantys asmenys), kurių viso turimo turto vertė neviršija jų gyvenamajai vietai nustatyto vidutinio turto lygio.

Socialinis būstas – nekomerciniu pagrindu, pagal Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką nuomojamos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skirtos mažas pajamas turintiems asmenims ir šeimoms apgyvendinti pagal įstatymo nustatytas sąlygas.

Kitur nepriskirta socialinė atskirtis

Išlaidos būstui šildyti ir vandeniui iš dalies kompensuojamos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims. Kompensacijos apskaičiuojamos remiantis nustatytais gyvenamųjų namų ploto ir šalto bei karšto vandens kiekio vienam šeimos nariui ir vienam gyvenančiam asmeniui normatyvais. Kompensacijos mokamos iš tikslinių lėšų, numatytų savivaldybių biudžetams, ir savivaldybių biudžetų.

Laikino gyvenimo įstaigos – socialinės globos įstaigos, kurių paskirtis – suteikti socialinę pagalbą neturintiems gyvenamosios vietos ar laikinai negalintiems ja naudotis asmenims.

Socialinė pašalpa mokama nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, kurių pajamos vienam šeimos nariui yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas ir nuosavybės teise turimo turto vertė neviršija turto vertės normatyvo. Pašalpos dydis – skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų šeimai ir vidutinių mėnesinių šeimos pajamų. Pašalpa teikiama pinigineis lėšomis arba paslaugomis. Pašalpa mokama 3 mėnesius. Praėjus šiam laikotarpiui, dėl pašalpos galima kreiptis iš naujo.

Valstybės teisinė pagalba. Pirminė teisinė pagalba – teisinė informacija, teisinės konsultacijos ir teisinio pobūdžio dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, rengimas. Antrinė teisinė pagalba – teisinio pobūdžio dokumentų rengimas, gynyba ir atstovavimas bylose, įskaitant vykdymo procesą.

Vienkartinės pašalpos socialiai remtiniams asmenims skiriamos savivaldybių nustatyta tvarka skurdo, ligos, stichinių nelaimių ir kitais atvejais ir mokamos iš savivaldybių biudžetų lėšų.

CONCEPTIONS AND DEFINITIONS

Administration costs include expenditure on the registration of beneficiaries, collection of contributions, administration of benefits and finance, and overheads.

Administration costs do not include expenditure of ministries and other public bodies responsible for general social policy.

At-risk-of-poverty gap is the difference between the at-risk-of-poverty threshold and the median equivalised disposable income of persons living below the at-risk-of-poverty threshold, expressed in per cent.

At-risk-of-poverty rate is the proportion of persons with equivalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold.

The amount of the **state social insurance basic pension** is approved by the Government and may not be less than 110 per cent of the basic social benefit.

Basic social benefit is an indicator used in defining and calculating the rates of social protection benefits, the value of which is approved by the Government of the Republic of Lithuania under a procedure established by the legislation.

Benefits in kind are benefits granted in the form of goods and services. They may be provided by way of reimbursement or directly. Reimbursements are payments that refund the recipients in whole or in part for certified expenditure on specified goods and services. Directly provided services are granted without any pre-financing by the beneficiary.

Cash benefits are benefits paid in cash, which do not require the evidence of actual expenditure by the recipients.

Employed persons refer to persons aged 15 and older doing any kind of work, for which they are remunerated in cash or in kind or have income or profit.

Employment rate is an indicator expressed as a ratio of the employed population of a certain age group to the total population of the same age.

Fiscal benefits refers to social protection provided in the form of tax breaks that would be defined as social protection benefits if they were provided in cash, excluding tax breaks promoting the provision of social protection or promoting private insurance plans.

General government contributions relate to the financing of social benefits by central, local governments, social protection funds.

Gross domestic product (GDP) is defined as the final value of goods and services produced in a country over a certain period. It is one of the main indicators defining the level of economic development of a country. GDP, its rates of change and gross national income (GNI) are widely used for international comparisons and economic analysis.

Gross earnings refers to remuneration in cash covering the basic wage and bonuses payable by the employer to the employee directly, including state social insurance contributions and individual income tax payable by the employee.

Labour force refers total employed persons and the unemployed.

Net earnings refers to remuneration in cash covering the basic wage and bonuses payable by the employer to the employee directly, excluding state social insurance contributions and individual income tax payable by the employee.

Net social protection benefits (restricted approach) means social benefits after the deduction of taxes and social contributions paid on cash social benefits by their recipient and after the addition of residual fiscal benefit, if any.

Other expenditure includes interest, taxes on income or wealth and similar expenditure.

Other receipts include interest, charity and similar receipts.

Purchasing power parities (PPPs) are defined as currency conversion rates used to recalculate economic indicators expressed in a national currency to a common artificial currency, called the **purchasing power standard**. PPPs eliminate the impact of differences in price levels between countries and enable real comparisons.

Purchasing power standard (PPS) refers to an artificial common reference currency unit used in the European Union to express the volume of economic aggregates for the purpose of spatial comparisons in such a way that price level differences between Member States are eliminated. The values of economic aggregates are calculated using the PPS, i.e. the initial value expressed in a national currency is divided by the relevant PPP.

Residual fiscal benefit is the fraction of the total value of a fiscal benefit that relates to relief on levies applied to social benefits (as opposed to the part that relates to relief on levies applied to all other forms of income).

Social contributions are the costs incurred by employers on behalf of their employees or by protected persons to secure entitlement to social benefits.

Social protection benefits are transfers, in cash or in kind, by social protection schemes to households and individuals to relieve them of the burden of one or more of the defined risks or needs.

Social protection expenditure is comprised of social protection benefits, administration costs and other expenditure.

Social protection receipts comprise social contributions, general government contributions, and other receipts.

Unemployed person, according to the Law on Support for Employment of the Republic of Lithuania, is a jobless person of working age capable of work who is not a full-time student, has registered with the local labour exchange in the manner laid down by law as a job-seeker and is ready to participate in active labour market policy measures.

In the Labour Force Survey, the **unemployed person** is a non-working person of an established age (15–74) who has been actively seeking for a job in the last four weeks and is ready to start working if work was available in an established period (two weeks).

Unemployment rate is an indicator expressed as a ratio of the unemployed to the labour force.

METHODOLOGICAL INFORMATION ON SOCIAL PROTECTION BENEFITS

Sickness and/or health care

Inpatient health care refers to health care services provided to protected people during their stay in hospital, sanatorium or similar establishment, at least 24 hours a day, including the cost of board and lodging.

Outpatient health care refers to health care services provided to protected people in polyclinics, ambulatories, at the doctor's premises and dentists' offices, primary health care centres or at the out-patient department of a hospital or a clinic. Outpatient health care also includes pharmaceuticals, whether prescribed or directly supplied, blood and plasma when they are part of outpatient health care.

Sickness (temporary inability to work) benefit is paid to persons covered by sickness and maternity social insurance.

Sickness benefit for the first two days of sickness (inability to work) is paid by the employer, from the third day – from the State Social Insurance Fund (SSIF).

Sickness benefit paid by the employer for the first two days of sickness must amount to no less than 80 per cent and no more than 100 per cent of the average earnings of the beneficiary. From the third day, the benefit is paid from the SSIF. Before 1 May 2009, it amounted to 85 per cent of the compensatory wage of the recipient. Since 1 May 2009, the amount of the sickness benefit from the third to the seventh day (inclusive) of temporary inability to work is 40 per cent, from the eighth day – 80 per cent of the compensatory wage of the recipient. Since 1 January 2015, the amount of sickness benefit from the third day of temporary inability to work is 80 per cent of the compensatory wage. The benefit may not be lower than a quarter of the insured income of the current year.

Sickness benefit for nursing a sick family member or child amounts to 85 per cent of the compensatory wage and is paid from the first day of sickness from the SSIF.

Disability

Relief compensations are paid to parents (adopters) who for no less than 10 years (since 1 January 2015 – 8 years) preceding 1 January 1995 were nursing disabled children or children with a disability group I or II since childhood at home; to mothers who before 1 January 1995 gave birth to and brought up five or more children until they reached the age of 8, who lost 60 per cent and more of capacity for work. Relief compensation equals 1.5 of the basic pension.

Social assistance pensions are paid to parents (adopters), carers or guardians who have reached retirement age, who for no less than 15 years were nursing at home a disabled person(s) for whom a special need for permanent nursing or attendance (assistance) had been established; to mothers who gave birth to five or more children and brought them up until the age of 8 after they have reached retirement age. The amount of the social assistance pension is equal to the basic pension.

Since 1 January 2006, there were no significant changes in the terms of awarding and paying social assistance pensions; however, persons who have reached retirement age and are not entitled to any other pension became entitled to social assistance pension.

Since 1 July 2005, **state social insurance work incapacity pension** is paid to persons who, in accordance with the Law on the Social Integration of the Disabled, have been recognised as incapable or partially capable of work. The level of capacity for work is determined to persons from 18 to the old-age pension age.

Since 1 July 2005, the disability level for children and the level of capacity for work for people from 18 to the old-age pension age are determined by the Disability and Working Capacity Assessment Office at the Ministry of Social Security and Labour.

Since 1 July 2007, persons with the length of service exceeding 30 years are entitled to a bonus added to the work incapacity (disability) pension for each full year of the length of service exceeding 30 years. The amount of the bonus is calculated individually for each beneficiary by multiplying 3 per cent of the basic pension by the number of full years of the pension insurance period exceeding 30 years.

Since 2006, cash assistance – **targeted benefit for special needs students** – is provided to disabled students in the amount of 50 per cent of the state social insurance basic pension.

Since 1 July 2005, **vocational rehabilitation allowance** is granted on the grounds of the decision of the Disability and Working Capacity Assessment Office regarding the need for vocational rehabilitation services if individuals participate in a vocational rehabilitation programme. To individuals covered by sickness and maternity social insurance, vocational rehabilitation allowance is paid from the State Social Insurance Fund. To non-insured persons, vocational rehabilitation allowance in the amount of 2 basic pensions is paid from the State budget during the period of participation in a vocational rehabilitation programme.

Old age

Before 2012, **anticipatory old-age pension** was paid to persons whose old-age pension entitlement lacks no more than five years, having the mandatory length of pensionable service (insurance) (30 years) and registered as unemployed in the last 12 months. Since 2012, this pension is payable to all persons who do not receive any other state social insurance, state special or social assistance pensions, whose old-age pension entitlement lacks no more than five years and who have the mandatory length of pensionable service (insurance) (30 years).

Lump sum benefits to pension fund participants of retirement age. If the basic pension annuity calculated for the pension fund participant is smaller than half of the State social insurance basic pension (in 2016, EUR 112), then the participant is exempted from the obligation to purchase a pension annuity, and the pension amount accumulated can be paid as a periodic or lump sum benefit.

Pension annuity means a pension benefit paid to the participant on a periodic basis for his/her lifetime, the full risk of payment whereof is borne by the payer of the benefits – a life insurance company. A pension annuity is paid on the basis of a pension annuity agreement, concluded with a life insurance company carrying out pension annuity-related activity and paid for in the form of a one-time fee from the pension assets accumulated by the pension fund participant in the pension fund. A pension annuity is compulsory when the basic pension annuity calculated for the pension fund participant is not smaller than half of the State social insurance basic pension.

Relief compensations are paid to parents (adopters) who for no less than 10 years (since 1 January 2015 – 8 years) preceding 1 January 1995 were nursing disabled children or children of disability group I or II since childhood at home; to mothers who before 1 January 1995 gave birth to five or more children and brought them up until the age of 8. Relief compensations are paid to persons five years earlier than the old-age pension entitlement comes into effect and equal 1.5 of the basic pension.

Social assistance pensions are paid to persons recognised as incapable or partially capable of work before they reach the age of 24; to persons who, because of sickness or injury suffered before the age of 24, have been recognised as incapable or partially capable of work after they reached the age of 24; to parents (adopters), carers or guardians who lost 60 per cent and more of capacity for work, who for no less than 15 years were nursing at home a disabled person(s) for whom a special need for permanent nursing or attendance (assistance) had been established; to mothers who gave birth to and brought up five or more children until they reached the age of 8, who lost 60 per cent and more of capacity for work.

State social insurance old-age pension consists of two parts: the main part is equal to 110 per cent of the state social insurance basic pension that is the same for all recipients with the mandatory length of service (30 years) and the supplementary part depends on the length of service and earnings from which state social pension insurance contributions were paid.

Since 1 July 2007, persons with the length of service exceeding 30 years are entitled to a bonus added to the old-age pension for each full year of the length of service exceeding 30 years. The amount of the bonus is calculated individually for each beneficiary by multiplying 3 per cent of the basic pension by the number of full years of the pension insurance period exceeding 30 years.

Survivors

The right to receive an **orphans' social assistance pension** belongs to the children (adopted children) of a deceased person: those under 18; those aged between 18 and 24 who study full-time; those aged 18 who were recognised as disabled before they have reached the age of 18. The amount of the orphans' social assistance pension equals 0.5 of the basic pension (for each child).

Lump sum insurance benefit in the event of death of a person covered by accidents at work and occupational diseases insurance. Should the insured perish in an accident at work or die due to an acute occupational disease, recognised as an insurable event, a lump sum benefit (the amount of the current year's insured income multiplied by 100) is paid to the family of the deceased. The benefit is paid in equal amounts to each member of the family of the deceased.

Lump sum payment of assets to inheritors in case of participants' death (pension funds). In case of pension fund participant's death, part of pension assets belonging to the deceased is inherited in accordance with the procedure laid down by law (Civil Code or testament). Inherited assets are paid to inheritors in cash.

Periodic insurance benefit in the event of death of the insured. Should the insured die as a result of an accident at work, on the way to/from work, or from an acute occupational disease, recognised as an insurable event, the right to a periodic insurance benefit belongs to disabled (incapable of work) persons who had been supported by the deceased or, at the time of his/her death, had the right to be supported by the deceased.

The persons entitled to the **State social insurance widow(er)s' and orphans' pension** are the deceased person's spouse and children if the deceased had a right to receive the state social insurance disability or old-age pension or actually received it.

Since 1 January 2007, the survivors' pension is granted to all widow(er)s who have reached retirement age, regardless of their age at the death of the spouse, if the deceased spouse had at least the minimum record (length of service). All widow(er)s who became entitled to the survivors' pension after 1 January 2007 are granted pensions in the same amount. For that purpose, the basic amount of the survivors' pension – at least EUR 21 – was fixed.

All the survivors' pensions in the amount of less than the basic amount of the survivors' pension, granted and paid to persons who have reached retirement age or were recognised as incapable or partially capable of work, were increased to the basic amount of the survivors' pension.

On 1 January 2007, the orphans' pension was increased from 30 to 50 per cent of the pension which the deceased had a right to receive or actually received.

State widow(er)s' and orphans' pensions. In case of death of a person who received or was entitled to an officers' and servicemen's pension, the pension is paid to his/her widow(er) and orphans in the same manner and proportion as the state social insurance pension.

Family and/or children

In 2007–2011, **child benefit** was paid for a child under 3 years of age, in case when a family or persons living together raise 1–2 children – in the amount of 0.75 BSB, 3 or more children – 1.1 BSB; for a child aged 3–18 (also for a person until s/he is 24 years old while s/he is studying), in case when a family or cohabiting family raise 1–2 children – in the amount of 0.4 BSB, 3 or more children – in the amount of 0.75 BSB per month.

Since 1 March 2009, a child benefit for a child over 3 years of age has been paid if the average income per family member or per cohabitant is lower than 3 sizes of the state supported income (EUR 304).

Since 1 January 2012, child benefit has been paid if the average income per family member or per cohabitant is lower than 1.5 sizes of the state-supported income (EUR 153): for a child aged 0–2 years – in the amount of 0.75 BSB; for a child aged 2–7 years – in amount of 0.4 BSB; for a child aged 7–18 years (also for a person until s/he is 24 years old while s/he is studying), if a family or cohabiting family raise 3 or more children, – in the amount of 0.4 BSB.

Guardianship (wardship) benefit. A child placed under guardianship in a family, foster family home or child care institution is paid a monthly benefit of 4 BSB during the period of guardianship (wardship). If upon the expiration of child's guardianship (wardship) s/he studies full-time at an educational institution and is unemployed, the benefit is paid no longer

than until s/he reaches the age of 24. To those who receive an orphans' pension and/or a periodic monthly payment for the child's maintenance, the amount of the guardianship (wardship) benefit is equal to the difference between 4 BSB and the amount of the orphans' pension and/or periodic monthly payment for the child's maintenance.

Since 2012, a **targeted guardianship (wardship) benefit supplement** in the amount of four basic social benefits (EUR 152) is allocated and paid once a month for a child who has been established guardianship (wardship) in a foster family.

Grant for housing. The grant is paid to orphans and those deprived of parental care after the expiry of guardianship (wardship) because of the age of majority, emancipation or entering into marriage. It may be used for the purchase of a dwelling or settlement. Orphans and children deprived of parental care can apply for this grant until they are 25 years old on condition that they are not maintained in institutions financed by the State or municipalities (covering housing and food costs). The size of this benefit – 75 basic social benefits.

State social insurance **maternity benefit** in the amount of 100 per cent of the compensatory wage is paid to insured women for 70 calendar days before and 56 calendar days after the delivery.

Since 1 July 2006, **paternity benefit** is paid during the paternity leave from the day of birth of the child until the child is one month old. That entitled to paternity benefit is a father who has been insured by sickness and maternity social insurance for at least 12 months during the last 24 months and who has acknowledged paternity. The amount of the benefit is 100 per cent of the compensatory wage and may not be lower than a third of the insured income of the current year.

After the post-natal period, **maternity/paternity benefit** is paid to one of the insured parents (foster parents) or guardians who take care of the child. Since 1 January 2008, maternity/paternity benefit was paid in the amount of 100 per cent of the compensatory wage of the beneficiary from the end of pregnancy and childbirth leave until the child reaches one year of age and in the amount of 85 per cent of the compensatory wage – until the child reaches two years of age. Since 1 July 2010, the amount of the benefit has been reduced to 90 per cent of the compensatory wage until the child reaches one year of age, and 75 per cent of the compensatory wage – until the child reaches two years of age.

Since 1 July 2011, one may choose between a one- and a two-year benefit payment period. If a one-year benefit payment period is chosen, a benefit in the amount of 100 per cent of the compensatory wage is paid; if a two-year period is chosen, a benefit in the amount of 70 per cent of the compensatory wage is paid during the first year, and in the amount of 40 per cent – during the second year.

On 1 July 2004, a new Law on Benefits to Children came into force, which replaced the Law on State Benefits for Families Bringing up Children (in force since 1995).

Since 1 July 2004, a pregnant woman not eligible for maternity benefit under the Law on Sickness and Maternity Social Insurance is paid a **lump sum pregnancy grant** in the amount of 2 BSB (basic social benefit) for 70 calendar days before the baby is due.

A **lump sum birth grant** is paid to a mother (father) or guardian for every child born alive or adopted child. The benefit amounts to 11 BSB (8 BSB before 2009).

Pre-school establishments are meant for the education and care of children of preschool age, which is organised through a municipal educational system. According to the ESSPROS, municipal budgets expenditure on the care of children under 3 years of age in nurseries and kindergartens is included.

Social assistance for pupils is granted to schoolchildren from low-income families (free meals, assistance for the acquisition of school supplies).

Stationary child care institutions are social care institutions whose purpose is to take care of orphans and children who have lost parental care.

Unemployment

Placement services and job search assistance. The Lithuanian Labour Exchange and its territorial labour exchanges provide services and support to the unemployed and job seekers, as well as to employers looking for employees of the required qualification, free of charge. Employment and consultation services to the unemployed are provided, job vacancies are registered and announced.

Support for the territorial mobility of the unemployed is organised for the former unemployed who had been registered with a regional labour exchange and got a job in a place situated far away from their place of residence when the regional labour exchange cannot offer them a suitable job.

Unemployment insurance benefit is paid monthly but not longer than for 9 months and depends on the length of unemployment insurance of the unemployed person.

Housing

Compensation for part of housing rental or lease payment is paid to families and individuals entitled to social housing and renting housing from natural or legal persons under market conditions.

Reimbursement of interest on a loan for the renovation (modernisation) of a multi-dwelling building. If the owners of dwellings in a multi-dwelling building carry out a multi-dwelling building renovation (modernisation) project according to a Programme for the Renovation (Modernisation) of Multi-Dwelling Buildings, families and individuals living alone entitled to the reimbursement of expenditure on heating are reimbursed the loan and interest during the loan repayment period fixed in the loan agreement.

Social housing is municipal housing rented by a municipality on a non-commercial basis keeping to the regulations of rent-fee calculation provided by the Government, meant to house low-income persons and families under a procedure established by law.

Social exclusion not elsewhere classified

Since 1 April 2004, families and individuals living alone are eligible for a social assistance benefit or reimbursement of expenditure on heating, cold and hot water supply if the total value of their property does not exceed the average property level set for their residential area.

Expenditure on heating and water supply is partly reimbursed to low-income families and individuals living alone. The amount of reimbursement is calculated on the basis of the established norms for living space, cold and hot water quantity per family member and individuals living alone. Reimbursement is made from target funds for municipal budgets and from municipal budgets.

Lump sum benefits for supported persons are granted under a procedure established by municipalities in case of poverty, illness, natural disasters, etc. The benefits are paid from municipal budgets.

Social assistance benefit is paid to low-income families and individuals living alone with income per family member lower than that supported by the State and the value of property held not exceeding the property value norm. Social assistance benefit is paid in the amount of 100 per cent of the difference between state-supported income and the average monthly income of the family. Social assistance benefit is provided in cash or in services. The benefit is paid for 3 months. As this period expires, a person may apply for the benefit anew.

State legal assistance. Primary legal aid is the provision of legal information, legal consulting and drafting of legal documents intended for state and municipal institutions. Secondary legal aid is the drafting of documents of legal nature, defence and representation in the court, including the process of execution.

Temporary residence institutions are social care institutions whose purpose is to provide social support to persons who do not have a living place or cannot use it temporarily.

SOCIALINĖ APSAUGA LIETUVOJE
2016
SOCIAL PROTECTION IN LITHUANIA

ISSN 2029-3682

Statistikos leidinys lietuvių ir anglų kalbomis

Leidinį parengė Socialinės apsaugos ir sveikatos statistikos skyrius

Už leidinio išleidimą atsakingos:
Justina Stefanovičienė, tel. (8 5) 236 1439;
Loreta Rakutienė, tel. (8 5) 236 4754

SL 1861. 2017-12-19
Užsakymas 1712-04

Išleido Lietuvos statistikos departamentas
Gedimino pr. 29, 01500 Vilnius
El. p. statistika@stat.gov.lt
osp.stat.gov.lt